

strategie voor
plattelandontwikkeling
in Limburg

plattelands beleidsplan

provincie LIMBURG
2007-2013

provincie
Limburg

Voorwoord

Dankzij de inzet van Europese, Vlaamse en provinciale subsidies is er de voorbije jaren op het Limburgse platteland een dynamische projectontwikkeling ontstaan. In de vorige programmaperiode zijn in onze provincie 48 plattelandsprojecten gerealiseerd met een totale investering van ruim 6,6 miljoen euro.

Door deze investeringen en projectrealisaties zijn belangrijke stappen voorwaarts gezet in de Limburgse plattelandsontwikkeling. Het is belangrijk dat op hetzelfde elan de komende jaren verder kan worden gewerkt aan een duurzame en kwalitatieve ontwikkeling van het Limburgse landelijk gebied.

Hierbij dient aandacht te worden besteed aan de bevordering van de economische en sociale leefbaarheid van het Limburgse platteland door o.a. verder te investeren in de gekende speerpuntsectoren fruitteelt en toerisme maar ook in agrarische verbreding, diversificatie en nieuw ondernemerschap al dan niet gerelateerd aan de genoemde speerpuntsectoren. Maar ook het verhogen van de belevingswaarde met aandacht voor de streekeigen rijkdommen en de landschappelijke omgeving is belangrijk.

Naast de reguliere en structurele beleidsacties van de Provincie Limburg biedt het nieuwe programma voor plattelandsontwikkeling voor de periode 2007-2013, PDPO II, belangrijke subsidiemogelijkheden voor het uitvoeren van plattelandsprojecten. In de nieuwe programmaperiode kan in onze provincie meer dan 18 miljoen euro worden besteed. De Europese Unie stelt 4 miljoen euro ter beschikking en de Provincie Limburg en Vlaanderen zetten samen 8,5 miljoen euro in.

In uitvoering van het Vlaams programma heeft de provincieraad, op voorstel van de deputatie, het provinciaal plan voor plattelandsontwikkeling goedgekeurd. In het plan zijn drie strategische doelstellingen vastgelegd: het verhogen en uitdragen van de belevingswaarde van het platteland, de versterking van het economisch potentieel van het platteland en de bevordering van de afstemming tussen platteland en stedelijke kernen.

Meer dan ooit wil de provincie Limburg een voortrekkersrol in de Limburgse plattelandsontwikkeling

vervullen. Daarom streeft de deputatie naar projecten met een duidelijke impact en met een hefboomeffect.

Wij zijn ervan overtuigd dat wij samen met de Limburgse gemeenten en de talrijke plattelandsactoren zullen slagen in onze missie om het Limburgse platteland verder uit te bouwen tot een welvarende en leefbare woon- en werkomgeving.

Marc Vandeput
Gedeputeerde.

Foto: Philippe Lebeau

Situering van het Limburgse plattelandsbeleidsplan

Het Limburgse platteland is reeds geruime tijd in beweging. In 2000 werden nieuwe impulsen gegeven aan het plattelandsbeleid in het kader van de Europese verordening 1257/1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Oriëntatie en Garantiefonds voor de Landbouw en het Programma voor Plattelandsontwikkeling in Vlaanderen, periode 2000-2006. De provincie kreeg hierbij de opdracht om een gebiedsgerichte plattelandsontwikkeling uit te werken.

In dat kader werd in elke provincie een provinciaal plattelandsontwikkelingsplan geschreven, voor Limburg: 'Limburg buiten, buitengewoon'. In de vorige programmaperiode was er voor de provincie vooral een faciliterende rol weggelegd.

In 2005 werd door de Europese Commissie de nieuwe plattelandsverordening 1698/2005 goedgekeurd. Op basis van deze verordening werd door Vlaanderen het nieuwe Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 opgemaakt.

Volledig in de lijn van het kerntakendebat en het bestuursakkoord terzake zijn de provincies de eerste partner voor Vlaanderen in de uitvoering van het nieuwe plattelandsontwikkelingsprogramma. Dit partnerschap wordt bevestigd in de 'Samenwerkingsovereenkomst met betrekking tot het vastleggen van de wederzijdse verantwoordelijkheden inzake een gebiedsgericht plattelandsbeleid en in het bijzonder de programmering en de uitvoering van het programma voor plattelandsontwikkeling in Vlaanderen 2007-2013'.

Op het einde van de programmaperiode 2000-2006 heeft de deputatie het beleidsvoornemen uitgedrukt om bij het nieuwe programma voor Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013 vooral plattelandsprojecten met een hefboomeffect na te streven en een aantal duidelijke strategische doelstellingen en speerpunten voor het Limburgse platteland vast te leggen.

Meer dan voorheen zal de deputatie in de nieuwe provinciale programmaperiode een sturende, coördinerende en ondersteunende rol spelen. Eén van de instrumenten hiertoe is het voorliggende provinciaal plattelandsbeleidsplan.

Beleidskader

3.1 Programma voor Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013

Op 27 oktober 2006 werd het Programma voor Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013 door de Vlaamse regering vastgesteld. Het beschrijft de Vlaamse prioriteiten en de maatregelen voor de verdere ontwikkeling van het Vlaamse platteland binnen de programmaperiode.

Voor deze programmaperiode is de werking opgebouwd rond 4 assen:

- As 1: het bevorderen van het concurrentievermogen in de landbouw
- As 2: het bevorderen van het leefmilieu door landbeheer

Gebiedsgericht beleid

- As 3: de leefkwaliteit op het platteland en diversificatie van de plattelandseconomie
- As 4: de Leader-aanpak.

De provincies zijn partner van Vlaanderen in de uitwerking van het gebiedsgericht beleid.

De gebiedsgerichte plattelandsontwikkeling wordt gerealiseerd via een twee sporen beleid:

1. via projectoproepen voor het buitengebied (As 3)
2. via de Leadermethodiek (As 4).

Beide sporen komen evenwaardig aan bod.

Het verschil tussen beide assen zal in de volgende paragrafen worden geduid.

3.1.1 As 3 : de leefkwaliteit op het platteland en diversificatie van de plattelandseconomie

As 3 bestaat uit twee grote onderdelen.

Onderdeel A : Diversificatie van landbouwactiviteiten naar niet-agrarische activiteiten

Dit onderdeel wordt volledig beheerd door Vlaanderen.

Onderdeel B : Gebiedsgerichte werking

Dit onderdeel wordt beheerd door het partnerschap Vlaanderen-provincie. In overleg met de provincies zijn binnen dit onderdeel van het Vlaamse programma vijf maatregelen uitgewerkt:

1. bevordering van toeristische activiteiten
2. basisvoorzieningen voor plattelandseconomie en plattelandsbevolking
3. dorpskernvernieuwing en dorpskernontwikkeling
4. instandhouding en opwaardering van het landelijk erfgoed
5. intermediaire dienstverlening (opleiding en vorming van ruraal ondernemerschap).

Deze maatregelen worden gedetailleerd beschreven in het Programma voor Plattelandsontwikkeling Vlaanderen – periode 2007-2013 dat teruggevonden kan worden op de website www.vlaanderen.be/ned/sites/landbouw/leidersplan/platteland.html

of op aanvraag verkregen kan worden bij het plattelandsloket (coördinaten, zie achteraan).

De maatregelen opgenomen in het Programma voor Plattelandsontwikkeling Vlaanderen worden gebiedsgericht door de provincie verder ingevuld op basis van provinciale prioriteiten. Resultaat hiervan zijn de strategische en operationele doelstellingen zoals ze verder in dit plattelandsbeleidsplan worden geformuleerd.

De gebiedsgerichte maatregelen in As 3 worden gerealiseerd via projectoproepen. De projecten moeten passen binnen de doelstellingen van het provinciaal plattelandsbeleidsplan en moeten beantwoorden aan de kritische succesfactoren zoals beschreven in het provinciaal plattelandsbeleidsplan.

De projecten worden goedgekeurd door het provinciaal managementcomité.

Het verloop van projectoproep tot projectgoedkeuring wordt beschreven in hoofdstuk XI van dit plattelandsbeleidsplan, evenals de wijze waarop de aanvragen moeten gebeuren.

3.1.1 As 4 – Leader

De Europese verordening inzake steun voor plattelandsontwikkeling stelt dat de Leader-methodiek geïntegreerd moet worden binnen PDPO.

Gevolg gevend aan de Vlaamse strategie voor plattelandsontwikkeling, wordt As 4 in Vlaanderen enkel toegepast binnen de doelstellingen van As 3. Met andere woorden, de Leadermethodiek als bottum-up benadering, moet geïntegreerd worden in de projectontwikkeling in het kader van de leefkwaliteit van het platteland en de diversificatie van de plattelandseconomie.

De Leadermethodiek heeft als doelstelling plattelandsactoren te helpen het potentieel van hun plaatselijke regio op langere termijn te ontwikkelen. Dit gebeurt via Plaatselijke Groepen en de opmaak van een gebiedsgerichte, geïntegreerde lokale ontwikkelingsstrategie.

Deze ontwikkelingsstrategie moet opgemaakt worden binnen het kader van de doelstellingen zoals ze geformuleerd werden in dit provinciale beleidsplan en dus binnen de doelstellingen van As 3.

Naast het opstellen van de ontwikkelingsstrategie staat de Plaatselijke Groep ook in voor de uitvoering van de ontwikkelingsstrategie. Dit houdt in dat zij onder meer verantwoordelijk is voor de selectie van de projecten, de begeleiding van de promotoren, de financiële en inhoudelijke opvolging van de uitvoering van de ontwikkelingsstrategie en voorlichting en publiciteit.

Het proces met betrekking tot de goedkeuring van een ontwikkelingsstrategie wordt beschreven in hoofdstuk XI.

3.2 Provinciaal plattelandsbeleidsplan

Het provinciaal plattelandsbeleidsplan werd opgemaakt in uitvoering van de Europese verordening inzake steun voor plattelandsontwikkeling en het Programma voor plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013.

De gestelde Europese en Vlaamse doelstellingen en maatregelen worden in het voorliggende provinciale beleidsplan vertaald naar provinciale doelstellingen. Het plattelandsbeleidsplan beschrijft de provinciale klemtonen voor plattelandsontwikkeling in de programmaperiode 2007-2013.

De missie voor het Limburgse platteland is een geïntegreerde en kwaliteitsvolle ontwikkeling van het Limburgse platteland voor alle plattelandgebruikers door:

1. het verder versterken en verbreden van de plattelandsgerelateerde speerpuntsectoren met name toerisme, fruit en voeding
2. het borgen en doorbeleven van de gevarieerde streekeigen identiteit
3. het bewaken en versterken van het imago van Limburg als groene provincie.

Het realiseren van deze doelstellingen gebeurt via projecten, ingediend door projectpromotoren, en de ontwikkeling en uitvoering van lokale ontwikkelingsstrategieën door Plaatselijke Groepen.

Het provinciaal plattelandsbeleidsplan is een richtkader voor projectpromotoren bij het nadenken over gebiedsgerichte en geïntegreerde plattelandprojecten.

Voor het realiseren van projecten die passen binnen het kader van dit plattelandsbeleidsplan worden middelen ter beschikking gesteld vanuit Europa (Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling – ELFPO), de provincie en Vlaanderen.

Het provinciaal plattelandsbeleidsplan is tevens een richtkader voor de Plaatselijke Groepen bij het opmaken van de ontwikkelingsstrategieën.

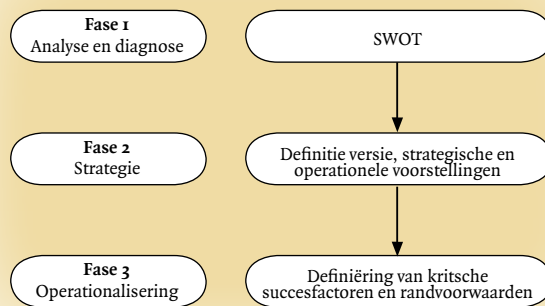
IV

Hoe kwam dit plan tot stand?

Een basisprincipe bij het tot stand komen van deze strategie is overleg met en inspraak van een zeer ruim spectrum aan plattelandsactoren. Op deze manier werd er voor gezorgd dat in de komende periode gewerkt kan worden aan de uitvoering van een gedragen plattelandsbeleidsplan.

4.1 Methodologische aanpak : de planningsmethodiek

Onderstaande figuur geeft de planningsmethodiek weer die werd gebruikt bij de opmaak van de strategie voor de plattelandsontwikkeling in Limburg.

Er werd gestart met een analysefase, die resulteerde in een overzicht van sterkten, zwakten, opportuniteiten en bedreigingen (SWOT) om de uitdagingen van het Limburgse platteland in kaart te brengen. Tevens werden de reeds geformuleerde beleidsprioriteiten van de verschillende relevante domeinen (economie, natuur en milieu, welzijn) geanalyseerd.

In een tweede fase werden een visie en de strategische en operationele doelstellingen van het nieuwe plattelandsprogramma ontwikkeld vertrekkende vanuit de eerder gemaakte SWOT. Hierbij werd er op toegezien dat de gekozen prioriteiten relevant en coherent zijn met andere beleids- en steunprogramma's, met het Vlaamse PDPO en het vigerende Limburgse beleid in het bijzonder.

In een derde fase wordt de uitgetekende strategie verder geoperationaliseerd door het identificeren van de kritische succesfactoren.

In hoofdstuk IX wordt een overzicht geboden van de linken van de provinciale doelstellingen met de maatregelen uit het Vlaamse programma voor Plattelandsontwikkeling.

4.2 Uitgevoerde activiteiten

De opmaak van dit plattelandbeleidsplan is in overleg gebeurd met een breed veld van plattelandsactoren en dit via de volgende kanalen:

1. diepte-interviews
2. workshops
3. werkvergaderingen met opdrachtgever
4. bijwonen van burgemeesteroverleggen
5. schriftelijke input van diverse plattelandsactoren.

1. Overzicht workshops

a. workshop 26 maart

deelnemende organisaties en administraties:

- Limburgs landschap
- Limburgse milieukoepel
- Nationale Boomgaardenstichting
- Regionaal landschap Lage Kempen
- Landelijke gilden
- Rimo Limburg vzw
- ERSV Limburg
- 4de Directie, afd. Economische zaken, sectie Landbouw
- 3de Directie, afd. Ruimtelijke Ordening
- 3de Directie, afd. Natuur en Milieu
- 2de Directie, afd. Wonen
- 2de Directie, Welzijn.

b. workshop 5 april

deelnemende organisaties en administraties:

- Regionaal Landschap Kempen en Maasland
- Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren
- Boerenbond
- Vlaams Agrarisch Centrum – Limburg
- Stebo vzw
- ERSV Limburg
- VLM Limburg
- provincie Limburg – Het Groene Huis
- provinciaal centrum voor Cultureel Erfgoed
- Plattelandsklassen vzw
- LISRO vzw
- 3de directie, afd. RO
- 4de directie – afd. Europese steunmaatregelen

c. workshop 4 mei

deelnemende gedeputeerden en administraties:

- kabinet gedeputeerde bevoegd voor Economie
- kabinet gedeputeerde bevoegd voor Natuur en Milieu
- gedeputeerde bevoegd voor Toerisme, Ruimtelijke Ordening
- 2de Directie, Welzijn afdeling Wonen
- 3de Directie, afd. Ruimtelijke Ordening
- 4de Directie - afd. Europese Steunmaatregelen
- Toerisme Limburg
- Provinciaal centrum voor Cultureel Erfgoed.

2. Overzicht burgemeesteroverleg

Burgemeesteroverleg Maasland – 11 april

2007

aanwezigen:

- gemeente Kinrooi
- gemeente Maasmechelen
- stad Dilsen-Stokkem
- stad Maaseik
- gemeente Lanaken
- ERSV.

Burgemeesteroverleg Haspengouw – 17 april

2007

aanwezigen:

- gemeente Borgloon
- gemeente Gingelom
- gemeente Riemst
- gemeente Nieuwerkerken
- stad Tongeren
- ERSV.

4-3 Geraadpleegde bronnen

Beleidsdocumenten

- aanzet tot visie en kernopdrachten streekpact 2007-2012, ERSV Limburg
- advies documenten Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO) (hoevewinkels, kwaliteitskamers, logiesbedrijven op platteland, lokaal woonbeleid, bereikbaarheid en kwaliteit van voorzieningen)
- beleidsbrief 2006 – Economie (gedeputeerde Vandeput)
- beleidsbrief 2006 – Natuur en Milieu (gedeputeerde Smeets)
- beleidsbrief 2007 – Landbouw, zeevisserij en plattelandsbeleid (minister-president Yves Leterme)
- beleidsprogramma - Limburg, meer dan een provincie - algemeen beleidsprogramma 2000 - 2006
- Europa in Limburg 2007-2013, Europese programma's voor de provincie Limburg 2007-2013, strategisch beleidsdocument, mei 2005
- masterplan Haspengouw
- Limburg buiten, buitengewoon, 2000-2006
- Limburgplan 2006-2009
- Stichting Limburgs Landschap vzw, Beleidsplan 2005-2008
- strategisch toeristisch plan Haspengouw, juni 2006
- streekcharter Noord-Limburg, 2002
- streekforum Midden-Limburg, vorm geven aan de toekomst van Limburg, een authentieke visie op basis van diverse getuigenissen
- streekvisie Haspengouw, 2003-2004
- visie en streekpact RESOC Limburg 2007-2012 (werkdocument)
- Maasvallei grensverleggend, ontwerp plan van aanpak, februari 2007.

Andere documenten

- operationeel programma PDPO 2007-2013, ex ante evaluatie PDPO 2007-2013
- ex ante, tussentijdse evaluatie Leader+ 2000-2006
- GOM Limburg: socio-economische analyse van Limburg en haar 5 streken
- landbouwrapport 2005 (VILT)
- imagostudie landbouw, Universiteit Gent
- afbakening van het Vlaamse platteland, statistische analyse ILVO, mei 2006
- een kwalitatief landbouw- en plattelandsbeleid, VRIND, 2006
- conceptontwikkeling Stoomstroopfabriek, BRO, mei 2006
- DPO en visie kleinhandel, BRO, 2006
- economie van het platteland: eigenheid en werking, IDEA Consult en Ecorys NL, april 2004.

Websites

- website provincie Limburg
- Toerisme Limburg
- VILT (“Op zoek naar het Limburg imago”)
- beleidsdomein landbouw en visserij
- LISRO.

V

Situering van het Limburgse platteland

5.1 Economie

Sterktes:

- sterk gespecialiseerde intensieve en efficiënte landbouw
- fruitteelt in Zuid-Limburg (incl. afzetcoöperatieven + onderzoeksinfrastructuur pcfruit)
- akkerbouw
- sterk gespecialiseerde melkvee, varkens en kippenbedrijven (Noord Limburg)
- aanwezigheid van delfstoffen
- grote variëteit Limburgse hoeve- en streekproducten
- ruim aanbod hoeveaccommodatie, kleinschalige logies
- ruim toeristisch en recreatief potentieel
- kwaliteitsvolle open ruimte die tevens een economische finaliteit heeft.

Zwaktes:

- relatief grotere werkloosheid in Limburg
- onstabiel dalend inkomen landbouwer
- landbouwgrond wordt een schaars goed
- gebrek aan professionalisering in hoevertoerisme en andere diversificatie activiteiten zoals hoeve- en streekproducten: vaak hobbyisme
- bekendheid van toeristisch aanbod kan beter
- bekendheid en distributie van streekproducten
- ruraal ondernemerschap zeer moeilijk in kleine kernen: o.a. door beperkt klantenbestand
- paradox nood aan arbeidskrachten (seizoensarbeid) en hoge werkloosheid
- ontoereikende mobiliteit als hinderpaal voor toeleiding naar arbeidsmarkt.

Opportunities:

Landbouw

- toenemende aandacht multifunctionaliteit landbouw
- vraag naar kwalitatief hoogstaande landbouwproducten en streekproducten
- bereidheid tot diversificatie neemt toe bij landbouwer (vb. landschapsbeheer)
- aanwezigheid van grote voedingsbedrijven in N. Limburg zorgen voor afzetmogelijkheden
- energiegewassen: bio-ethanol, koolzaad, ...

Toerisme

- toegenomen belangstelling voor recreatie en vakantie op het platteland
- verder ontwikkelen van het “eco-” en “agro-” toerisme en “gezins”toerisme.

Andere

- sterk stijgend aantal zelfstandigen
- etnisch ondernemerschap: blijvende seizoensarbeiders
- potentieel bouwsector als Limburgse speerpuntsector
- aanwezigheid van de Euregio (b.v. mogelijke afzetmarkt)
- groei logistieke sector in Limburg.

Bedreigingen:

- algemene prijsdruk op land- en tuinbouwproducten door mondialisering
- steeds stringenter en snel wijzigende regelgeving en toenemende administratieve lastendruk voor landbouwer
- weinig jonge landbouwers door hoge opstartkosten
- diversificatie activiteiten zijn niet economisch levensvatbaar op zich (enkel complementair)
- spanningsveld door de multifunctionaliteit van de landbouw
- versnelde afname van het aantal landbouwbedrijven met als gevolg een dalende economie, ecologie en toenemende leegstand.

5.2 Welzijn

Sterktes:

- rijk verenigingsleven (zowel aanbod als aantal leden clubs)
- sterke mantelzorg
- kwaliteit woonomgeving.

Zwaktes:

- Ontoereikende sociale voorzieningen in de kleine verspreide dorpskernen
- (Im)mobiliteit van afgelegen plattelandsdorpen
- Gebrek aan ouderenzorg en kinderopvang
- (Verdoken) armoede
- Onderwijsachterstand kwetsbare bevolkingsgroepen
- Kwalitatief en kwantitatief zwak woningaanbod in sterk landelijke gebieden
- Grondprijzen worden onbetaalbaar voor jonge gezinnen (vnl. N-L.)
- Beperkte bestuurskracht van lokale besturen.

Opportunities:

- nood aan ouderenzorg biedt tewerkstellingsmogelijkheden voor bouw, verzorgingssector (vrouwelijke tewerkstelling)
- nood aan serviceverlening
- ervaringsuitwisseling met Nederland rond dorpsontwikkeling
- potentieel van landbouw naar groene zorg
- herbestemming van leegstaand patrimonium (vb hoeves).

Bedreigingen:

- snelle vergrijzing van de bevolking
- toenemend isolement/ vereenzaming door onder meer de immobiliteit van bepaalde bevolkingsgroepen en de toenemende digitale kloof (multimedia)
- mantelzorg neemt af
- verenigingsleven gaat achteruit
- dienstverlening gaat achteruit in afgelegen kernen (sluiten postkantoor, bib, ...)
- druk van het intensieve fietstoerisme op de rust van de lokale bewoner
- afstand tussen de landbouwer en de plattelandsbewoners en plattelandsgebruikers wordt groter
- leefbaarheid van platteland gaat achteruit door de teloorgang van de identiteit
- milieukwaliteit van het platteland (lucht, water, ...) gaat achteruit.

5.3 Natuur en cultuur

Sterktes:

- zeer gevarieerd en kwalitatief landschappelijk aanbod
- ruim aanbod aan natuurlijk en cultureel erfgoed
- sterk regulier beleid
- goede samenwerking provincie met middenveldactoren rond natuur en cultuur
- gebiedsgerichte aanpak van natuurbeleid (11 Grote landschappelijke eenheden)
- ruime biodiversiteit (soorten)
- groot oppervlakte natuur.

Zwaktes:

- te projectmatige aanpak van natuur- en landschapsbeheer
- afvalwaterproblematiek in landelijke gebieden zonder riolering
- onvoldoende nazorg van uitgevoerde werken, gebrek aan lange termijn visie
- financiële compensatie voor landschapsbeheer wordt als ontoereikend ervaren.

Opportunities:

- groeiend maatschappelijk draagvlak voor natuurbeleving, natuurontwikkeling en natuurbehoud
- implementatie van Europese regelgeving inzake natuur en milieu (o.a. grondafvalwater)
- bereidheid van landbouwers voor landschapsbeheer neemt toe
- labelling van stilte gebieden
- verkoop / uitbating van militaire domeinen met hoge natuurkwaliteit
- Limburg als groenste provincie kan een voorbeeldfunctie voor de rest van Vlaanderen zijn.

Bedreigingen:

- toenemende verstedelijking met als gevolg druk op landbouw en natuur
- wankel evenwicht milieu - industrie
- ecologische druk door toenemend toerisme
- het gevarieerd landschap vergt een zeer gedifferentieerd beleid
- historische vervuiling
- afname biodiversiteit (zowel soorten als landschappen)
- afname van de open ruimtes (algemene tendens Vlaanderen)
- nieuwbouw vormt soms bedreiging voor cultuur en natuurlandschap.

5.4 Besluit SWOT-analyse

De strategie voor de Limburgse plattelandsontwikkeling is gericht op het behouden en versterken van de sterktes, het grijpen van kansen en tot slot op het ombuigen van de zwaktes en bedreigingen in nieuwe kansen.

Meer concreet kunnen volgende conclusies worden getrokken uit de gepresenteerde SWOT analyse voor het Limburgse platteland.

1. Aanwezigheid van een aantal plattelandsgerelateerde speerpuntsectoren

Het Limburgse platteland beschikt over een aantal speerpuntsectoren. Het gaat hier voornamelijk over toerisme, fruit en voeding. Deze plattelandsgerelateerde speerpuntsectoren zijn echter onderhevig aan:

- steeds stringenter wordende regelgeving die wordt opgelegd door verschillende beleidsniveaus
- een algemene prijsdruk op land- en tuinbouwproducten door de mondialisering
- de spanningsvelden die ontstaan door de multifunctionaliteit van het hedendaagse platteland (vb. toerisme als bedreiging voor de landbouw en de rust van de bewoners).

2. Het Limburgse platteland kampt met een aantal sociale problemen die evenwel ook opportuniteiten kunnen bieden voor nieuwe werkgelegenheid

Het Limburgse platteland wordt geconfronteerd met een aantal sociale thematieken en tendensen die de leefbaarheid van het Limburgse platteland bedreigen:

- de dubbele vergrijzing van de plattelandsbevolking die tevens gepaard gaat met een dalende mantelzorg
- (verdoken) armoede
- een gebrek aan sociale en andere dienstverlening in de perifere plattelandskernen zoals bijvoorbeeld ouderenzorg, kinderopvang en mobiliteit onder de vorm van openbaar vervoer
- een kwantitatief en kwalitatief tekort aan “betaalbare” woningen.

Anderzijds bieden deze problemen ook opportuniteiten voor nieuwe werkgelegenheid, als deze problemen verder worden aangepakt door b.v. het creëren van extra tewerkstellingsplaatsen in de zorgsector.

3. Een afbrokkelende streekeigen identiteit bij de plattelandsbevolking

Plattelandsbewoners identificeren zich steeds minder met de streek waarin ze wonen. Dit kan worden verklaard door onder meer de toegenomen multifunctionaliteit van het platteland. Het platteland wordt niet enkel meer gebruikt door de landbouwer die er woont, werkt en leeft. Het platteland wordt nu ook bewoond door niet-landbouwers.

Men stelt vast dat deze nieuwe bewoners van het platteland zich minder identificeren met de streek en de historie en het er goed er van onvoldoende kennen. Ze “wonen” op het platteland maar “leven” meer in de stad.

Dit uit zich tevens in een afbrokkeling van het voorheen sterke verenigingsleven in de Limburgse plattelandsdorpen en een toenemende kloof tussen de plattelandsbewoners en de landbouwer.

4. Limburg wordt gekenmerkt als de provincie met een groene eigenheid

Limburg wordt gekenmerkt door een zeer gevarieerd en kwalitatief landschap met een zeer grote oppervlakte aan natuur en een rijke biodiversiteit. Bovendien is er een sterke gebiedsgerichte werking die inspeelt op de typische kenmerken van elke regio: het cultuurlandschap in Haspengouw, uitgestrekte bossen, heide en stuifzandvlakten, de Maasvallei, de groene beekvalleien in het landbouwwand, de vele kleine landschapselementen en veel groen in steden en dorpen. Hierbij werken verschillende middenveldactoren goed samen met elkaar en met de provincie.

Niettemin staat het groene karakter onder constante druk door onder meer de steeds meer intensifiërende landbouw, de toenemende verstedelijking en het toenemende toerisme. Ook de toenemende nieuwbouw op het platteland vormt soms een bedreiging voor het cultureel en natuurlandschap daar deze hierin niet altijd optimaal wordt ingepast.

In hoofdstuk 6 worden de belangrijkste conclusies uit de SWOT analyse vertaald in een missie en een visie voor het Limburgse platteland. Vervolgens worden in hoofdstuk 7 deze missie en visie omgezet in een concrete strategie bestaande uit strategische en operationele doelstellingen.

Missie en visie voor het Limburgse platteland

6.1 Missie

Een geïntegreerde en kwaliteitsvolle ontwikkeling van het Limburgse platteland voor alle plattelandsgebruikers door:

1. het verder versterken en verbreden van de plattelandsgerelateerde speerpuntsectoren met name toerisme, fruit en voeding
2. het borgen en doorbelevan van de gevarieerde streekeigen identiteit
3. het bewaken en versterken van het imago van Limburg als groene provincie

Deze missie moet er toe leiden dat het Limburgse platteland op lange termijn evolueert naar:

1. Een welvarend platteland, met een gevarieerde economie die voldoende en stabiele werkgelegenheid biedt.
2. Een beschermd platteland waarbij de typische Limburgse natuurlijke, landschappelijke en culturele rijkdommen worden beschermd en versterkt opdat iedereen er kan van (blijven) genieten.
3. Een leefbaar platteland met trotse plattelandsgemeenschappen en een gemakkelijke toegang tot (openbare, commerciële en sociale) dienstverlening.
4. Een geïntegreerd platteland dat de verschillende plattelandsfuncties harmonieus combineert en waarbij de sterktes en opportuniteiten die voortvloeien uit een wederzijdse complementariteit tussen plattelandsgebieden en steden maximaal worden benut.

6.2 Visie

In de visie wordt aangegeven op welke wijze de provincie Limburg deze missie wenst te bereiken.

1. het verder versterken en verbreden van de plattelandsgerelateerde speerpuntsectoren met name toerisme, fruit en voeding

Het Limburgse platteland beschikt over een aantal speerpuntsectoren. Het gaat hier voornamelijk over toerisme, fruit en voeding. Deze plattelandsgerelateerde speerpuntsectoren ondervinden echter een constante druk door onder meer steeds stringenter wordende regelgeving die wordt opgelegd door verschillende beleidsniveaus, een algemene prijsdruk op land- en tuinbouwproducten door de mondialisering maar evenzeer door de spanningsvelden die ontstaan door de multifunctionaliteit van het hedendaagse platteland.

De uitdagingen zijn met andere woorden:

- de plattelandsgerelateerde speerpuntsectoren blijvend te versterken door onder meer in te spelen op de opportuniteiten die zich voordoen
- verder exploreren en bevorderen van nieuw ondernemerschap al dan niet gerelateerd aan de speerpuntsectoren.

Het versterken van de huidige plattelandsgerelateerde speerpuntsectoren doelt op een verlenging of verruiming van de bestaande speerpuntsectoren.

Dit kan onder meer door:

- de productieketen voor land- en tuinbouwproducten te verlengen opdat toegevoegde waarde wordt gecreëerd
- afzetmarkten te verruimen door onder meer beter in te spelen op de uitstekende Euregionale ligging
- professionalisering van de huidige aanbieders in de speerpuntsectoren
- identificatie, uitwerking en promotie van bestaande en nieuwe toeristische clusters.

Naast het “verlengen” of “verruimen” van de bestaande speerpuntsectoren op het platteland kan nieuw ondernemerschap, al dan niet gerelateerd aan de speerpuntsectoren, worden ontwikkeld, bvb:

- het verder stimuleren van verschillende vormen van landbouw-diversificatie zoals hoevetoerisme, hoeveverkoop, landschaps- en natuurzorg. Opportuniteiten zijn hier zeker de toegenomen bereidwilligheid van landbouwers en de vraag naar streek- en hoeveproducten.
- het verder aanmoedigen van ruraal ondernemerschap. Daar waar het aantal starters twee jaar geleden nog terugliep in Limburg, wordt momenteel een drastische toename vastgesteld. In de eerste drie maanden van 2007 werden al 1556 starters geregistreerd, dit ligt 20% hoger dan dezelfde periode in 2006. Hiermee staat Limburg aan de top van Vlaanderen.

Ondernemerschap is een cruciale drijfkracht voor economische groei in een regio. Stimulansen voor meer ondernemerschap moeten blijven gegeven worden waarbij vestiging van de onderneming op het platteland wordt aangemoedigd.

Sectoren die hiervoor in aanmerking komen zijn onder meer de bouwnijverheid maar ook nieuwere economische dragers zoals ICT, vrije beroepen en maatschappelijke dienstenactiviteiten (o.a. ouderenzorg) en dit inspelend op nieuwe locatiepatronen als gevolg van de ICT-ontwikkelingen en de minder grondgebondenheid van activiteiten.

2. het borgen en doorbeleven van de gevarieerde streekeigen identiteit

Uit de SWOT analyse blijkt dat de streekeigen identiteit bij de plattelandsbewoners afneemt. Dit uit zich in verschillende zaken:

- het dalende verenigingsleven in de plattelandsdorpen
- het niet meer kennen of vervagen van de streekgebonden geschiedenis en het aanwezige erfgoed
- een groeiende kloof tussen de verschillende plattelandsgebruikers, met name de landbouwer en de bewoners en bezoekers.

Een platteland met een bevolking die zich met dat platteland ook identificeert, is een cruciale voorwaarde voor de leefbaarheid van het platteland, zowel op economisch als op socio-cultureel vlak.

Daarom is het noodzakelijk te werken aan een “verbondenheid” van de plattelandsbewoners met hun streek, die verder reikt dan het “er wonen” alleen. Op deze manier wordt een noodzakelijke voorwaarde gecreëerd om het Limburg-gevoel verder te kunnen bewaren, te versterken en tot slot uit te dragen naar de buitenwereld. Elke bewoner moet fier zijn op zijn streek opdat hij zorg draagt voor al de rijkdommen die het Limburgse platteland kenmerken en opdat hij als het ware ambassadeur wil zijn voor zijn eigen streek naar buitenstaanders toe.

Deze verbondenheid kan versterkt of hersteld worden door het creëren en verbeteren van de noodzakelijke randvoorwaarden nodig voor een aangename en leefbare plattelandsomgeving. Het moet hier zowel gaan om randvoorwaarden voor de sociale omgeving als voor de kenmerkende omgeving.

Onder een gunstige sociale omgeving op het platteland wordt ondermeer verstaan:

- voldoende aanwezigheid van gemakkelijk bereikbare basisvoorzieningen, zowel commerciële voorzieningen als sociale dienstverlening in de dorpskernen
- voldoende mobiliteit onder andere door een toegankelijk openbaar vervoersnetwerk
- een kwantitatief en kwalitatief betaalbaar woonaanbod dat past in de natuurlijke omgeving
- een rijk en gevarieerd verenigingsleven dat de plattelandsbewoners samenbrengt.

Onder de kenmerkende omgeving wordt zowel het natuur en landschappelijk erfgoed als het immaterieel en materieel cultureel erfgoed verstaan die aanwezig zijn in de omgeving.

De natuurlijke en landschappelijke omgeving wordt verder besproken onder punt 3 van de visie aangezien het een van de grootste typische troeven van Limburg is.

Cultureel erfgoed moet zeer ruim geïnterpreteerd worden. Het omvat zowel het roerend als het immaterieel erfgoed en verwijst zelfs naar al de streekeigen rijkdommen. Het cultureel erfgoed omvat het gevarieerde aanbod aan cultureel & historisch erfgoed (verhalen, dialecten, typische streekeigen vrijetijdsactiviteiten met een bepaalde historiek), de verschillende streekproducten maar ook de actuele ontwikkelingen en hedendaagse eigenheid van het Limburgse platteland. Dit erfgoed of deze streekeigen rijkdommen maken dat een bevolking zich thuis voelt in en identificeert met zijn eigen streek.

3. Het bewaken en versterken van het imago van Limburg als groene provincie

Limburg wordt gekenmerkt door een zeer gevarieerd en kwalitatief landschap met een zeer grote oppervlakte aan natuur en met een rijke biodiversiteit.

De term “groene eigenheid” impliceert echter meer dan natuur en milieu alleen. Groen duidt ook op het “jonge, frisse en nieuwe” karakter van Limburg dat zich uit op verschillende vlakken waaronder verschillende nieuwe woonwijken met veel ruimte en groen, een globaal goed uitgeruste infrastructuur (o.a. fiets- en voetpaden, goed onderhouden wegennetwerk) en relatief jonge stedelijke centra met recente gebouwen.

Deze groene eigenheid van het opvallend fris, nieuw en aangenaam ogend Limburg biedt enorme mogelijkheden in een samenleving waar vrijetijdsbesteding, natuurrecreatie en toerisme economisch sterk aan belang winnen. Het maakt van Limburg eveneens een aangename plaats om te wonen en te leven.

Het is dan ook cruciaal dat deze groene eigenheid van Limburg in al haar betekenissen verder wordt versterkt en bekendgemaakt.

De groene eigenheid waaronder de natuurlijke rijkdom, staat echter onder constante druk door onder meer de steeds meer intensifiërende landbouw en het toenemende toerisme waardoor er congestie en absorptieproblemen op het platteland ontstaan. Toerisme en recreatie zijn uitgegroeid tot een speerpuntsector in Limburg, dankzij o.a. die groene eigenheid die een belangrijke aantrekkingskracht vormt.

Het is een constante evenwichtsoefening om de verschillende belangen met elkaar te verzoenen.

Ook de oprukkende verstedelijking waarbij steeds meer ruimte van het platteland wordt ingenomen, vormt een bedreiging. De wisselwerking en de complementariteit tussen het platteland en de steden wordt steeds complexer. Het platteland is voor de stedelingen een nieuwe rurale ruimte met ruimte, groen, rust en stilte als nieuwe activa.

De nood aan een echt ruraal-urbaan partnerschap neemt dan ook steeds meer toe. Het is niet langer verantwoord dat steden en plattelandsgemeenten afzonderlijk hun beleid inzake wonen, mobiliteit, toerisme en recreatie en arbeid opmaken en uitvoeren zonder rekening te houden met de wederzijdse wisselwerking en complementariteit tussen beide gebieden. Een uitdaging is vorm te geven aan dit urbaan-ruraal partnerschap waarbij specifiek aandacht naar de ruimtelijke kwaliteit gaat.

Gericht op duurzame resultaten streeft de provincie Limburg een geïntegreerde en kwaliteitsvolle ontwikkeling van het Limburgse platteland na. Deze doelstelling komt tot uiting in de volgende twee ontwikkelingslijnen.

4. Een geïntegreerde ontwikkeling van het Limburgse platteland

Met “geïntegreerd” wordt bedoeld op het overschrijden van beleidsvelden, actoren en bestuursniveaus. Concreet gaat het om:

- verweving van verschillende functies: economie – landbouw – natuur – toerisme
- een plattelandontwikkeling die alle plattelandsgebruikers ten goede komt: landbouwer, bewoner, bezoeker (toerist, recreant)
- nauwe samenwerking tussen verschillende plattelandsactoren met elk hun eigen invalshoek
- bovenlokale samenwerking waarbij een aantal gemeenten hun krachten bundelen om samen hetzelfde doel na te streven, zijnde een kwaliteitsvolle ontwikkeling van hun streek.

Beleidsnetwerking is met andere woorden noodzakelijk waarbij niet enkel landelijke gemeenten onderling samenwerken maar ook landelijke gemeenten samen met naburige steden samenwerken om vorm te geven aan een ruraal-urbaan partnerschap.

5. Een kwaliteitsvolle ontwikkeling van het Limburgse platteland

Kwaliteit kan als volgt worden omschreven:

Kwaliteit als basiscriterium van de initiatieven

- deze kwaliteit moet in eerste instantie bij het procesmatige aspect van het initiatief worden nagestreefd. Dit kan ondermeer vertaald worden in innovatieve, creatieve initiatieven waarbij samenwerking tussen verschillende actoren wordt aanbevolen opdat een breed draagvlak wordt gecreëerd
- ten tweede duidt het kwaliteitsaspect op de output van het initiatief die verwijst naar de resultaten die met het initiatief worden behaald. Deze resultaten moeten impact hebben op lange termijn en een hefboomwerking creëren voor de streek.

Beide kwaliteitsaspecten versterken uiteraard elkaar.

Kwaliteit moet ook betrekking hebben op de diverse aspecten van het Limburgse platteland, met name economie, landbouw, toerisme, leven, natuur en milieu. Hierbij mag een verhoging van de kwaliteit in het ene domein geen afbreuk doen aan de kwaliteit in het andere domein.

Strategische en operationele doelstellingen

7.1 Inleiding

De missie en de visie voor het Limburgse platteland zoals geformuleerd in hoofdstuk 6, worden gerealiseerd via verschillende financieringskanalen waaronder As 3 gebiedsgerichte werking en As 4 Leader van het nieuwe PDPO programma, andere Europese programma's zoals Doelstelling 2 en Doelstelling 3 Euregio Maas-Rijn, Grensregio Vlaanderen-Nederland (Euregio Benelux Middengebied + Euregio Scheldenmond) en uiteraard ook het reguliere provinciale beleid.

In wat volgt worden de missie en de visie in een aantal strategische en operationele doelstellingen geconcretiseerd.

Strategische doelstellingen

SD 1: Verhogen en uitdragen van de belevingswaarde van het platteland

SD 2: Versterken van het economische potentieel van het platteland

SD 3: Complementariteit tussen platteland en stedelijke kernen bevorderen

7.2 Overzicht van de strategie

Om de bovenvermelde missie te realiseren zijn 3 strategische doelstellingen geformuleerd die op hun beurt werden geconcretiseerd in een aantal operationele doelstellingen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de strategische en de operationele doelstellingen voor het Limburgse platteland.

Operationele doelstellingen

OD 1.1: Verhogen en versterken van de sociale leefbaarheid van het platteland

OD 1.2: Het bevorderen van een kwalitatieve geconsolideerde natuur- en landschapszorg gedragen door de lokale gemeenschap

OD 1.3: Ontsluiten van het niet beschermd erfgoed ter bevordering van de streekelijke identiteit

OD 2.1: Het verbreden van de landbouw en verlengen van de landbouwketen van grondstoffen naar bewerkt / verwerkt product

OD 2.2: Clustering en bekendmaking van het toeristische aanbod volgens de authenticiteit van de streek

OD 2.3: Stimuleren van het ruraal ondernemerschap

OD 3.1: Visie ontwikkeling rond de rurale - urbane wisselwerking

OD 3.2: Borgen van de ruimtelijke kwaliteit

7.3 Uitwerking van de strategie

SD 1: Verhogen en uitdragen van de belevingswaarde van het platteland

Het verhogen van de belevingswaarde van het platteland is een belangrijke randvoorwaarde voor zowel de leefbaarheid van het platteland voor de eigen bevolking als de aantrekkelijkheid van het platteland voor niet-Limburgers. De belevingswaarde van het platteland kan worden verhoogd door enerzijds het versterken van de sociale omgeving en anderzijds het borgen en versterken van de kenmerkende omgeving. Onder kenmerkende omgeving verstaan we zowel het natuurlijk en landschappelijk erfgoed als het immaterieel erfgoed.

Deze strategische doelstelling legt dan ook een belangrijke klemtoon op de eigen Limburgse plattelandsbevolking. De eigen bevolking moet zich ten eerste “thuis” voelen op het platteland, ten tweede moet ze de eigen streek en al haar rijkdommen kennen en ten derde moet ze deze rijkdommen ook waarderen en er zorg voor dragen.

Dit zijn noodzakelijke voorwaarden opdat iedere plattelandsbewoner de streekeigen rijkdommen vervolgens ook uitdraagt.

OD 1.1: Verhogen en versterken van de sociale leefbaarheid van het platteland

Het behouden en versterken van de sociale leefbaarheid op het platteland is door verschillende factoren zoals de “dubbele” vergrijzing in Limburg, immobilititeit en het afzwakken van het eertijds sterke verenigingsleven in Limburg een grote uitdaging.

De sociale leefbaarheid van de plattelandsdorpen omhelst heel wat verschillende aspecten zoals de uitbouw van basisvoorzieningen, zowel commerciële als diensten, in de dorpskernen; aanpak van de mobiliteitsproblemen; remediëren aan de zwakke woonkwaliteit; het terug opkrikken van het verenigingsleven en de aanpak van de verdoken armoede.

Bovendien streeft de provincie Limburg naar een leefbaar platteland voor de ganse plattelandsbevolking waarbij zowel aandacht moet gaan naar de meer “curatieve” bevolkingsgroepen zoals ouderen, kansarmen en mindervaliden maar zeker evenveel naar deze doelgroepen waarop de toekomst van het platteland

berust zoals de jeugd en jonge gezinnen.

Een belangrijk aandachtspunt is dat niet alle aspecten van de sociale leefbaarheid van het platteland via projectwerking kunnen worden aangepakt. Voor een duurzame en structurele aanpak worden sommige acties beter ingepast in het Vlaams en provinciaal regulier beleidskader.

Inhoudelijke klemtonen die binnen het PDPO kader kunnen worden aangepakt:

- verenigingsleven in de dorpskernen versterken
- sociale tewerkstelling
- (commerciële) basisvoorzieningen en dienstenaanbod
- mobiliteit.

Voorbeelden van concrete acties/projecten:

- sociale tewerkstellingsprojecten in groene zorg (landschaps- en natuurbeheer)
- stimuleren van de mantelzorg voor ouderen
- stimuleren van het verenigingsleven voor jongeren
- uitbreiding van de buurtwinkel initiatieven
- opmaken van dorpsontwikkelingsvisies waarbij ook de bewoners worden betrokken.

OD 1.2: Het bevorderen van een kwalitatieve en geconsolideerde natuur- en landschapszorg gedragen door de lokale gemeenschap

Landschappelijke waarde is een primaire bouwsteen voor het attractief maken van een regio, zowel voor de eigen bevolking als voor buitenstaanders en bezoekers. Dit geldt in het bijzonder voor de Limburgse regio met zijn mooi en divers natuurlandschap. Natuur en groen vormen belangrijke ingrediënten van het Limburgse toerisme, de natuurrecreatie en andere vormen van vrijetijdsbesteding.

Het is dan ook belangrijk dat dit landschap, dit natuurlijke milieu op het platteland en de daarbij behorende biodiversiteit behouden blijft. Consolidatie van dit groene karakter draagt bij aan een aangename en kwalitatieve leefomgeving én aan de zachte recreatiemogelijkheden én biedt extra tewerkstellingskansen.

Het behoud van dit natuurlijke milieu en de daarbij

horende biodiversiteit vraagt om een gebiedsgericht soortenbeleid en een regelmatig en geconsolideerd landschapsonderhoud.

Het effectief realiseren van een kwalitatieve en geconsolideerde natuur- en landschapszorg via het uitvoeren van allerhande onderhoudswerken is een noodzakelijke piste maar is echter onvoldoende om een lange termijn impact te kunnen realiseren. Een kwalitatieve natuur- en landschapszorg moet een zaak zijn van alle plattelandsgebruikers. Zij moeten met andere woorden worden gestimuleerd om constant zorg te dragen voor hun omgeving. Dit kan via een actieve inschakeling van de plattelandsgebruikers in de uitvoering van de onderhoudswerken zelf maar eveneens door promotie-, educatie- en sensibiliseringsacties.

Voorbeelden van concrete acties/projecten:

- stimuleren van kleinschalige waterzuivering bij de landbouwers via vb. promotiecampagnes en/of educatieve acties (demonstratie etc.)
- sociale tewerkstellingsinitiatieven, door inschakelen van kwetsbare groepen in de uitvoering van natuur- en landschapszorg
- inschakelen van de landbouwer en/of jongeren in landschapszorg
- behouden, onderhouden van houtkanten, laanbeplantingen, opkuisen en onderhouden van holle wegen, beheer van extensieve terreinen, onderhouden van gemeentelijke poelen ...
- inrichting en instandhouding van de natuurverbindingengebieden
- consolidatie van de gemeentelijke soortenbescherming en dit promoten als een attractief product voor ecotoerisme. Hierdoor worden ook de kleinere gemeenten op de kaart gezet.

OD 1.3: Ontsluiten van het niet-beschermd erfgoed ter bevordering van de streekeigen identiteit

Niet-beschermd erfgoed omvat zowel het roerend als het immaterieel erfgoed maar verwijst in deze operationele doelstelling vooral naar streekeigen rijkdommen. Streekeigen rijkdommen zijn breed interpreteerbaar. Het omvat de gekende natuurlijke rijkdom en diversiteit in de

verschillende Limburgse streken, het gevarieerde aanbod aan cultureel & historisch erfgoed (verhalen, dialecten, typische streekeigen vrijetijdsactiviteiten met een bepaalde historiek), de verschillende streekproducten maar ook de actuele ontwikkelingen en hedendaagse eigenheid van het Limburgse platteland. Dit erfgoed of deze streekeigen rijkdommen maken dat een bevolking zich thuis voelt in en zich identificeert met zijn eigen streek.

Ontsluiting is een term die de ganse keten van identificeren, inventariseren, behouden én bekendmaken omvat. Identificeren, inventariseren en behouden zijn wel noodzakelijk alvorens het verder bekend maken, vermarkten, of doorbeleven van het erfgoed naar de eigen bevolking of naar de toeristen toe kan worden aangevat.

Om een streekeigen identiteit te versterken of te ontwikkelen moet in eerste instantie de Limburgse bevolking de rijkdommen van de eigen streek / provincie kennen en naar waarde schatten. Sensibilisering voor de streekeigen rijkdommen moet er toe bijdragen dat elke Limburger fier is op zijn provincie, er graag woont, werkt en leeft. Dit is een noodzakelijke voorwaarde opdat hij zijn streek en provincie ook uitdraagt naar anderen en zich mee verantwoordelijk voelt voor het zorgdragen voor en het behoud van de streekeigen rijkdommen. Deze sensibilisering van de eigen bevolking leidt dan ook indirect tot bekendmaking van de Limburgse rijkdommen bij de bezoeker.

Natuurlijk kunnen dezelfde sensibiliserende en communicatieve acties ook meteen aangewend worden om de marketingacties naar de toerist te ondersteunen. Het doorbeleven van deze identiteit naar toerisme vergt echter een andere aanpak en heeft een meer economische finaliteit. Deze aanpak wordt eerder gevat door OD2.2.

Jongeren zijn een belangrijke doelgroep voor sensibiliserende en communicatieve acties met betrekking tot streekeigen rijkdommen. Jongeren vervreemden meer en meer van het platteland en nog concreter van het landbouwproces. Zij voelen zich minder verbonden met landbouw en platteland en trekken ook omwille van economische redenen weg uit het platteland. Dit is echter een zeer ongunstige tendens voor de toekomstige leefbaarheid van het platteland. Het is daarom belangrijk dat jongeren op een positieve

manier met het platteland en de landbouw in contact worden gebracht om de verbondenheid met hun streek en het platteland te behouden en te versterken.

Voorbeelden van concrete acties/projecten:

- ondersteunen van verenigingen die immaterieel erfgoed ontsluiten
- initiatieven die er toe bijdragen dat jongeren hun streek leren kennen in al haar aspecten gaande van de streekgeschiedenis, het immaterieel en materieel erfgoed van de streek tot alle aspecten van het landbouwleven
- uitbouw van communicatie-initiatieven die het belevingsaspect benadrukken
- ontwikkelen en exploiteren van de ganse sfeer rond de fruitsector.

SD 2: Versterken van het economische potentieel op het Limburgse platteland

OD 2.1: Het verbreden van de landbouw en verlengen van de landbouwketen van grondstoffen naar bewerkt / verwerkt product

De Limburgse land- en tuinbouw produceert verschillende basisgrondstoffen voor ondermeer de verwerkende voedingsnijverheid. Maar ook voor de energieproductie en andere vernieuwende nijverheden brengt de landbouw bruikbare grondstoffen voort. Het komt er op aan deze verwerkende nijverheid binnen de eigen provincie te stimuleren om zo

1. de toegevoegde waarde van landbouwproducten te vergroten en
2. lokale tewerkstellingsmogelijkheden te creëren.

Het verlengen van de landbouwketen bevordert tevens de streekproductontwikkeling en verhoogt de economische leefbaarheid van het landbouwproduct.

Voorbeelden van concrete acties/projecten:

- fruitgerelateerde producten: voorversneden en verpakt fruit, verwerken van fruitafval tot cider, stroop
- stimuleren van landbouwdiversificatie door bezoek van landbouwers aan best practices in binnen- en buitenland.

De bereidheid bij landbouwers om te diversifiëren

neemt toe maar vaak weten de landbouwers niet hoe ze er aan moeten beginnen. De landbouwer met zijn eigen ogen laten zien tot wat diversificatie kan leiden en ervaringsuitwisseling zijn de beste manieren om hem over de laatste drempel te helpen.

OD 2.2: Clustering en bekendmaking van het toeristische aanbod volgens de authenticiteit van de streek

Het toeristisch en recreatief aanbod in Limburg is rijk en divers. Toerisme is dan ook een echte speerpuntsector voor de provincie Limburg.

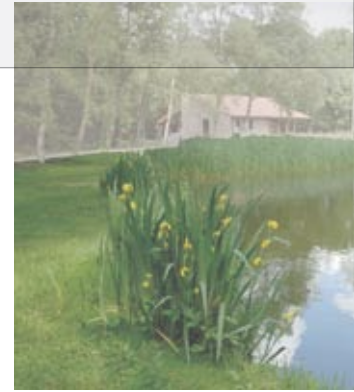
Het bestaande aanbod moet echter meer geclusterd worden in duidelijke, voor iedereen herkenbare en gekende “toeristische” pakketten die gerelateerd zijn met de authentieke kenmerken, geschiedenis en hedendaagse identiteit van de verschillende streken in Limburg. Met andere woorden, het accent ligt niet zozeer op productontwikkeling in de enge zin van het woord, maar eerder op de juiste selectie van “bezoekbare” of “consumeerbare” rijkdommen.

De “consumeerbaarheid” verwijst naar een meer economische finaliteit. Daarbij is een streekaanpak of gebiedsgerichte werking noodzakelijk. De verschillende aspecten moet perfect passen binnen de eigenheid van een streek.

Een bijkomende voorwaarde in het versterken van de toeristische sector is het bieden van een voldoende kwaliteitsgarantie binnen het geselecteerde aanbod.

Eén element in het bieden van voldoende kwaliteit is de professionalisering van het onthaal op het platteland. Een kwaliteitsvol onthaal is cruciaal: vanaf het eerste contact moet deze kwaliteit voor een bezoeker zichtbaar zijn.

Het kwalitatief verbeteren van het onthaal kan via de bestaande onthaalknooppunten of ook bijvoorbeeld via de diversifiërende landbouwers. Deze vormen van diversificatie kunnen zijn: zorgboerderijen, hoevetoerisme, rechtstreekse verkoop van hoeveproducten. Het is echter belangrijk dat deze diversificatie-activiteiten op een professionele manier worden aangepakt

opdat zij een langdurige impact zouden hebben niet enkel op de financiële levensvatbaarheid van de landbouwer maar ook op het algemene kwaliteitsimago van het Limburgse platteland bij de plattelandsgebruikers.

De clustering in toeristische pakketten zoals hierboven beschreven, met aandacht voor kwaliteitsgarantie moet leiden tot de juiste product - markt combinaties zodat vervolgens gewerkt kan worden aan gerichte marktpromotie.

Voorbeelden van concrete acties/projecten:

- ontwikkelen en vermarkten van toeristische clusters
- ontwikkelen of verbeteren van onthaalknooppunten
- voorzien van multimodale faciliteiten (terreinen waar recreanten en toeristen kunnen wisselen tussen fiets, auto, motorhome, paard, ...), waar eveneens informatie wordt voorzien rond o.a. accommodatie, logies, eten en drinken, ...
- acties ter professionalisering van landbouwers die naar vrije tijd en toerisme diversifiëren: servicegerichtheid, klantgerichtheid, kenbaar maken van het aanbod,...
- promotie / marketing acties voor het vermarkten van de Limburgse toeristische clusters
- meerdere verkoopplaatsen van de Limburgse streekproducten eventueel gekoppeld aan toeristische trekpleisters, onthaalcentra of het aanbod van de streekproducten linken aan het fietsroutenetwerk.

OD 2.3: Stimuleren van ruraal ondernemerschap

De huidige economie op het platteland ondergaat een verbreding en diversificatie zodat een (vitale) plattelandseconomie niet langer gelijk is aan een (vitale) landbouweconomie.

De diversificatie van de landbouw biedt een aantal belangrijke opportuniteiten voor de landbouwsector. Het verzekeren van de financiële haalbaarheid van de gediversifieerde activiteiten vereist echter een voldoende professionele of zelfs vernieuwde aanpak om zich te onderscheiden.

Het platteland kan belangrijk zijn voor de locatie van een aantal Limburgse speerpuntsectoren zoals fruit, bouw, voeding, maar ook voor de locatie van een aantal subregionale speerpuntsectoren zoals, bijvoorbeeld, meubelzaken, retail-leisure,....

Het platteland biedt tevens nog onderbenutte kansen voor de ontwikkeling van nieuwe economische dragers in zakelijke dienstverlening gegeven de ICT ontwikkelingen en de minder grondgebondenheid van economische activiteiten.

Voorbeelden van concrete acties/projecten:

- stimuleren van thuisverkoop van hoeveproducten. Bijvoorbeeld nieuwe, originele, experimentele verkoopstechnieken bevorderen van land- en tuinbouwproducten (de klant zelf zijn fruit laten plukken of zelf zijn groenten oogsten bij de boer)
- mogelijkheid tot oprichting van een kenniscentrum “nieuwe economische dragers”
- netwerkvorming en samenwerking stimuleren tussen bestaande rurale ondernemers
- faciliterende rol in het verzekeren van afzetmarkten voor de rurale ondernemers bijvoorbeeld Limburgse wijnen promoten bij Limburgse gastronomische restaurants; Limburgse abdijbieren promoten bij horecazaken
- acties die het klantenbestand en de omzet van de lokale ondernemers (vb. klusjesmannen, schrijnwerkers, dorpswinkels, ...) kunnen verhogen door bijvoorbeeld:
 - stimuleren van internetverkoop
 - stimuleren van buurtshops
 - stimuleren van aanhuis leveringen etc.
 - stimuleren van voeren van eenvoudige bekendmakingsacties (vb. strooibriefjes).

SD 3: Complementariteit tussen platteland en stedelijke kernen bevorderen.

In Vlaanderen ligt het platteland zeer dicht bij de stedelijke kernen. Dit heeft belangrijke gevolgen inzake hun functionele samenhang en het gebruik van de ruimte. De ontwikkeling van de plattelandsgebieden en de stedelijke zones zijn onderling afhankelijk en verbonden via deze twee dimensies: de functionele verwevenheid en de ruimtelijke verwevenheid.

1. functioneel

Vooreerst is er de functionele verwevenheid inzake wonen, werken, recreatie, winkelen en voorzieningen. Deze verwevenheid neemt toe omwille van de functiewijziging van de stad en het platteland zelf. Zo evolueert het platteland weg van een agrarische werkgemeenschap. Door de identiteit van elke zone alsook de wijzigingen

ervan ontstaan activiteiten op het platteland en in de stad die complementair zijn en zo wederzijdse stromen opwekken. Enkele voorbeelden:

- plattelandsbewoners winkelen in de stad, terwijl de stedelingen naar het platteland komen voor rust en groen
- plattelandsbewoners werken in de stad, terwijl de woonkwaliteit op het platteland (ruimte, veiligheid, rust, ook mede dankzij de lagere huur- en koopprijzen op het platteland) nieuwe bewoners aantrekt
- werklocaties die ruimte-extensief zijn (vb. TDL-activiteiten, grootschalige industriële bedrijventerreinen, ...) zoeken de expansiemogelijkheden en bereikbaarheid van het platteland op.

2. ruimtelijk

Om de ruimtelijke verwevenheid tussen stad en platteland te definiëren, moeten we twee niveaus onderscheiden, namelijk:

- de verwevenheid op het platteland zelf tussen de economische kernen en de zones met lage economische densiteit. In deze visie beschouwen we de som van beide als deel uitmakend van de plattelandseconomie
- de verwevenheid tussen het platteland (kernen + open ruimte) en de stedelijke gebieden.

Aldus gaan we uit van een ruraal-urbaan partnerschap dat wordt gevoed door de complementariteit in identiteit (complementariteit in het verschillende karakter) van plattelands- en stedelijke gebieden. Het platteland beschikt namelijk, ten opzichte van de stad over locatievoordelen zoals groenvoorzieningen, beschikbare ruimte, lagere vastgoedprijzen enz..

Het platteland weet zelfs zijn comparatieve nadelen (vb. lagere intrinsieke bereikbaarheid) om te buigen tot een voordeel. De toenemende congestie in de steden heeft tot gevolg dat de bereikbaarheid van de plattelandsgebieden dikwijls die van de stedelijke gebieden overtreft, en zo de klant nabijheid als locatievoordeel voor de stedelijke gebieden vermindert.

Het ruraal-urbaan partnerschap vermindert anderzijds ook de ruimtelijke druk op steden en de overgangsgebieden. Indien geen economische activiteiten

zouden toegelaten zijn op het platteland zou de stad genoodzaakt zijn om steeds meer uit te deinen en de kostbare ruimte in de overgangsgebieden aan te spreken. Deze economische activiteiten zijn essentieel voor de economische leefbaarheid van het platteland. Anderzijds moet er gestreefd worden naar een goed evenwicht tussen de ontwikkeling van de economische activiteiten en het bewaken van de ruimtelijke kwaliteit van het platteland die aan de basis ligt van de comparatieve voordelen van het platteland.

OD 3.1: Visie-ontwikkeling rond de rurale – urbane wisselwerking

Stad en platteland zijn maatschappelijk functioneel sterk verweven. Deze functieverweving maakt dat men moeilijk een scheidingslijn kan trekken tussen de plattelands- en de stadsontwikkeling.

De toenemende ontwikkelingsdruk in de verstedelijkte gebieden reduceert de potenties van de stad (congestie, stijgende grond- en woonprijzen, beperkte vrije en groene ruimte) terwijl dit voor de landelijke gebieden juist heel wat economische kansen kan bieden.

De mate waarin en de schaal waarop bepaalde functies zich concentreren op het platteland en in de stad blijven natuurlijk wel verschillend. Hierdoor ontstaat een palet aan accenten en specialisaties, dat over verschillende landelijke en stedelijke gebieden wordt verspreid. Deze functionele mix is van groot belang voor de economische vitaliteit van een gebied, maar vereist gedragen visie-ontwikkeling tussen de betrokken entiteiten.

Gezamenlijke visievorming tussen de stedelijke gebieden en de omliggende landelijke gemeenten rond een aantal thema's zoals mobiliteit, wonen, werken, toerisme en recreatie zijn dan ook in toenemende mate belangrijk.

Voorbeelden van concrete acties/projecten:

- opmaak van dorpsontwikkelingsvisies in samenwerking met de nabijgelegen (klein)stedelijke kernen
- ondersteuning van het organiserend en bestuurlijk vermogen van de plattelandsgemeenten vanuit het ruraal-urbaan partnerschap
- opmaak van actieplannen voor samenwerking tussen stad en platteland rond afgebakende thema's, vb afspraken tussen steden en gemeenten rond woningprogrammatie.

OD 3.2: Borgen van de ruimtelijke kwaliteit

Door de toegenomen mobiliteit strekt de leefruimte zich uit over een groter gebied.

Ten eerste ontstaat er een woon-werkmigratie door de verhuis van eigenaars met een klein bedrijf naar het platteland. De combinatie van stedelijke nadelen zoals congestie en beperkte vrije ruimte en de economische potenties van het platteland overtuigt eigenaars van verschillende soorten bedrijven om hun activiteiten en hun woonplaats te verhuizen naar de landelijke gebieden.

Vervolgens constateert men een woonmigratie van de steden naar het platteland. De vrije en groene ruimte in de stad wordt te beperkt om de woonvoorkeuren te beïnvloeden. Het platteland daarentegen biedt voldoende rust en ruimte, en de tijdsafstanden naar de stad om te werken zijn geen barrières meer.

Deze migratiestromen accentueren de noodzaak voor een oordeelkundig ruimtelijk (locatie)beleid met in het bijzonder aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit op het platteland die aan de basis ligt van de aantrekkingskracht van het platteland

Voorbeelden van concrete acties/projecten:

- hergebruik en herontwikkeling van bestaande sites en gebouwen, met aandacht voor multifunctionaliteit en landschappelijke integratie van bedrijven en landbouwbedrijven
- investeringen in duurzame locaties door gebruik van duurzame materialen
- aandacht voor een geoorloofde visuele inbedding van gebouwen in het landschap
- creatie van ruimte voor sport, recreatie en jeugd aansluitend bij de stedelijke gebieden (o.a. paardensector)
- ontsluiting van steden via wandelwegen, fietspaden enz. naar het buitengebied.

Operationalisering van de strategie

Nadat de strategische en operationele doelstellingen zijn bepaald, worden deze verder geoperationaliseerd in een aantal kritische succesfactoren.

Deze kritische succesfactoren worden telkens vertaald naar selectiecriteria. Deze selectiecriteria zijn belangrijk om de hefboomwerking van een project te bepalen.

8.1 Kritische succesfactoren en projectselectiecriteria

Opdat bovenvermelde doelstellingen zouden kunnen worden gerealiseerd, moeten een aantal randvoorwaarden of nog kritische succesfactoren in acht worden genomen. Deze kritische succesfactoren moeten er voor zorgen dat initiatieven en projecten die worden opgestart ook daadwerkelijk een zekere impact hebben en effectief bijdragen tot een (h)erkenbare verbetering van de leefbaarheid op het platteland.

Deze kritische succesfactoren kunnen dan ook vertaald worden in **projectselectiecriteria**. De kans op realisatie van een hefboomwerking wordt groter naarmate aan meerdere van de selectiecriteria is voldaan.

KSF 1: een beleid gericht op de verschillende plattlandsgebruikers en het verzoenen van verschillende noden en wensen

Het Limburgse plattlandsbeleid en de daaraan gekoppelde acties moeten zich richten op de verschillende plattlandsgebruikers: landbouwers, bewoners en toeristen. Een project dat slechts op één van de gebruikersgroepen gericht is en daarbij de leefbaarheid van het platteland voor de andere gebruikersgroepen schaadt is geen goed project. Er moet met andere woorden naar een pareto optimum gestreefd worden.

Bij het uitvoeren van een plattlandsbeleid moet dan ook voortdurend een evenwicht gezocht worden tussen de verdeling van de lasten en de lusten van het platteland over de verschillende plattlandsgebruikers waarbij men tracht de kloof tussen de verschillende groepen te verkleinen.

Selectiecriteria

Selectiecriteria	Ja	Neen	nvt
Komt het project ten goede aan meerdere groepen van plattlandsgebruikers: <ul style="list-style-type: none"> • landbouwers • bewoners • bezoekers (toeristen en recreanten) • anderen: 			
Indien het project slechts op 1 type plattlandsgebruiker gericht is, worden de belangen van de andere plattlandsgebruikers dan geschaad of bedreigd?			

KSF 2: Inbedding in een lange termijn visie

Om versnippering van activiteiten tegen te gaan en te voorkomen dat gelijkaardige initiatieven naast elkaar worden opgestart is er nood aan een duidelijke geïntegreerde visie. De acties die worden ondernomen moeten een duidelijke lange termijn visie hebben. Vaak gaan projectrealisaties verloren na het beëindigen van de projectperiode. Voor de realisatie van een voldoende impact op de leefbaarheid van het platteland is een structurele aanpak wenselijk.

Hierin kunnen 2 aspecten worden onderscheiden: ten eerste een degelijke voorbereiding (vb. opmaken van een visie) en een degelijke nazorg (vb. onderhoud van uitgevoerde werken, opvolging).

Daarom is het noodzakelijk dat plattlandsactoren gestimuleerd en ondersteund worden bij het uitwerken van een visie vooraleer acties uit te voeren.

Visie-ontwikkeling kan rond verschillende thema's die betrekking hebben op de verschillende strategische en operationele doelstellingen.

Concrete acties/projecten:

- stimuleren, begeleiden van opmaak van dorpsontwikkelingsvisies
- ondersteuning bij de opmaak en/of uitvoering van een provinciale erfgoedstrategie (hierdoor versnipperde renovatiewerken van klein landschappelijk erfgoed zoals kapelletjes tegengaan)
- wanneer bijvoorbeeld een natuurbeheersproject wordt uitgevoerd (vb. het snoeien van hagen in een bepaalde regio) is de nazorg en het onderhoud van de gedane werken minstens zo belangrijk. Anders gaan de geleverde inspanningen en middelen volledig verloren.

Selectiecriteria	Ja	Neen	nvt
Een bovenlokale (bovengemeentelijke) aanpak / impact van het project wordt gegarandeerd door samenwerking / partnerschappen met verschillende lokale actoren (vb. verschillende gemeenten, verschillende verenigingen uit verschillende gemeenten) en/of middenveld actoren.			
Het project heeft potentieel voor continuïteit na afloop van de cofinanciering.			

Selectiecriteria	Ja	Neen	nvt
Het project kadert in een duidelijke lange termijn visie waarbij zowel aandacht wordt besteed aan een degelijke voorbereiding als aan een degelijke opvolging en nazorg van het project.			
Het project heeft potentieel voor continuïteit na afloop van de cofinanciering.			

KSF 4: Evenwichtige verweving van plattellandsfuncties

De voorkeur moet worden gegeven aan initiatieven die tegelijkertijd op verschillende aspecten van het platteland inwerken. Verschillende aspecten zoals economie, landbouw, toerisme, welzijn, natuur en cultuur moeten in één project worden verzoend. Dit heeft natuurlijk ook als consequentie dat verschillende actoren uit verschillende hoeken moeten samenwerken.

De geïntegreerde aanpak garandeert het meest hefboomwerking en verzekert een dynamiek tussen de verschillende functies van het platteland.

KSF 3: Samenwerking tussen de verschillende plattellandsactoren

Wanneer langetermijneffecten worden beoogd, is samenwerking tussen verschillende actoren een must. Vooral de samenwerking tussen verschillende gemeenten in eenzelfde streek moet verder worden bevorderd door bijvoorbeeld het gezamenlijk opzetten van bovengemeentelijke projecten.

Ook Publiek-Private Samenwerking (PPS) biedt vaak een grotere garantie op een lange termijn impact.

In plaats van vele gelijkaardige initiatieven op te starten met een beperkte draagwijdte, moet samenwerking worden gestimuleerd waardoor niet alleen schaalvoordelen worden gerealiseerd maar ook de draagwijdte en de impact van acties toenemen.

Selectiecriteria	Ja	Neen	nvt
Het project benadert het platteland op een geïntegreerde manier waarbij het project inspeelt op meerdere plattellandsfuncties: <ul style="list-style-type: none"> • landbouw • werken • wonen en leven • toerisme en recreatie • andere: 			
Indien het project slechts op één van de plattellandsfuncties inspeelt heeft dit geen nadelige gevolgen voor de andere plattellandsfuncties.			

KSF 5: Nood aan een goed evenwicht tussen een sterk organiserend vermogen en een lokaal eigenaarschap

Een geïntegreerde aanpak van het platteland vraagt een nauwe samenwerking tussen verschillende plattelandsactoren met elk hun eigen invalshoek. Een sterk organiserend en coördinerend management is nodig om deze samenwerking op te zetten en in stand te houden.

Er moet hierbij een evenwicht worden gezocht tussen gebiedsgerichte werking gestuurd vanuit de provincie (top-down) en het creëren van lokaal eigenaarschap van de uitvoering (bottom-up). Een lokaal eigenaarschap is immers een cruciale voorwaarde voor een succesvolle uitvoering van het plattelandsbeleid.

Selectiecriteria	Ja	Neen	nvt
Het project wordt gedragen door de doelgroep, de buurt of door de bevolking.			
De promotor beschikt over een voldoende slagkrachtig organiserend vermogen om de beoogde projectacties te organiseren en te realiseren.			
De promotor is voldoende op de hoogte van de provinciale aanpak met betrekking tot de problematiek/ thematiek die in het project wordt behandeld zodat hij kan waken over een geïntegreerde aanpak.			

KSF 6: Inbedding van projecten in de provinciale beleidskaders

Projecten en acties die worden opgestart in het kader van PDPO moeten steeds worden afgetoetst aan de verschillende relevante vigerende provinciale beleidskaders. Het provinciale beleid is echter een dynamisch gegeven dat van jaar tot jaar evolueert. Hierdoor is een continue afstemming en coherentietoets noodzakelijk tussen de projecten en acties van lokale actoren en het provinciale beleid.

Selectiecriteria	Ja	Neen	nvt
Het project heeft een link met Vlaamse en/of provinciale beleidsprioriteiten.			
Het project is niet in strijd met een provinciaal beleidsprogramma of strategisch plan.			

KSF 7: Realiseerbare en uitvoerbare projecten en initiatieven

Projecten en initiatieven die worden opgestart ter uitvoering van het ontwikkelingsplan moeten in de eerste plaats realistisch zijn in termen van hun doelstellingen maar tevens uitvoerbaar en dit zowel op financieel als organisatorisch vlak. Bij de selectie van de projecten moet een haalbaarheidstoets worden uitgevoerd.

Van bij de start moet duidelijk zijn welke financiële middelen door de promotor zelf worden ingebracht. Inbreng van eigen middelen zorgt immers voor persoonlijke verantwoordelijkheid bij de promotoren. Verantwoordelijkheden binnen het project moeten in verhouding staan tot deze eigen inbreng.

De uitvoerbaarheid van projecten kan ook belemmerd worden door bepaalde praktische aspecten zoals het verkrijgen van een bepaalde vergunning. Deze praktische en technische factoren moeten van bij de opmaak van een projectvoorstel duidelijk in kaart worden gebracht.

Selectiecriteria	Ja	Neen	nvt
Het project wordt niet voor 100% gesubsidieerd: de promotor draagt minimum 15% zelf bij aan het project (dit is de eigen bijdrage van de hoofdpromotor zonder die van de partners of andere cofinanciering).			
Er zijn bepaalde externe, praktische en/of technische factoren die de realiseerbaarheid en/of de timing van het project in het gedrang kunnen brengen zoals vb. de aanvraag van een vergunning. Deze worden duidelijk op voorhand in kaart gebracht.			

KSF 8: Innovatief karakter van projecten en initiatieven

Projecten en initiatieven die in aanmerking komen voor PDPO financiering moeten flankerend zijn aan het reguliere provinciale beleid. Zij kunnen het reguliere beleid versterken. Het opzetten van innovatieve, vernieuwende projecten moet dan ook aangemoedigd worden. Leereffecten en goede praktijken die voortvloeien uit deze innovatieve projecten kunnen dan vervolgens doorstromen in het reguliere provinciale beleid.

Selectiecriteria	Ja	Neen	nvt
Het project kan niet gedragen worden via de reguliere middelen of reguliere inzet van de promotor.			
Het project is innoverend / vernieuwend qua problematiek of methodiek.			
Het project bevat voldoende "mainstream" potentieel. Met andere woorden het project kan belangrijke leereffecten en instrumenten voortbrengen die door kunnen vloeien naar het reguliere beleid.			

Sommige van deze selectiecriteria zijn dwingend, anderen zijn wenselijk. We geven in onderstaande tabel een overzicht van de bovenvermelde selectiecriteria waarbij we een onderscheid maken tussen de noodzakelijke en de wenselijke criteria.

“Verplichte” selectiecriteria

Indien het project slechts op 1 type plattelandsgebruiker gericht is, worden de belangen van de andere plattelandsgebruikers niet geschaad of bedreigd.

Het project kadert in een duidelijke lange termijn visie waarbij zowel aandacht wordt besteed aan een degelijke voorbereiding als aan een degelijke opvolging en nazorg van het project.

Het project heeft potentieel voor continuïteit na afloop van de cofinanciering.

Een bovenlokale (bovengemeentelijke) aanpak/ impact van het project wordt gegarandeerd door samenwerking / partnerschappen met verschillende lokale actoren (vb. verschillende gemeenten, verschillende verenigingen uit verschillende gemeenten) en / of middenveld actoren.

Indien het project slechts op één van de plattelandsfuncties inspeelt heeft dit geen nadelige gevolgen voor de andere plattelandsfuncties.

Het project wordt gedragen door de doelgroep, de buurt of door de bevolking.

De promotor beschikt over een voldoende slagkrachtig organiserend vermogen om de beoogde projectacties te organiseren en te realiseren.

De promotor is voldoende op de hoogte van de provinciale aanpak met betrekking tot de problematiek / thematiek die in het project wordt behandeld zodat hij kan waken over een geïntegreerde aanpak.

Het project heeft een link met Vlaamse en / of provinciale beleidsprioriteiten.

Het project is niet in strijd met een provinciaal beleidsprogramma of strategisch plan.

Het project wordt niet voor 100% gesubsidieerd: de promotor draagt minimum 15% zelf bij aan het project (dit is de eigen bijdrage van de hoofdpromotor zonder die van de partners of andere cofinanciering).

Er zijn bepaalde externe, praktische en / of technische factoren die de realiseerbaarheid en / of de timing van het project in het gedrang kunnen brengen zoals vb. de aanvraag van een vergunning. Deze worden duidelijk op voorhand in kaart gebracht.

Het project kan niet gedragen worden via de reguliere middelen of reguliere inzet van de promotor.

Het project is innovierend / vernieuwend qua problematiek of methodiek.

“Wenselijke” selectiecriteria

Het project komt ten goede aan meerdere groepen van plattelandgebruikers.

Het partnerschap bestaat uit een Publiek-Private Samenwerking (PPS).

Het project benadert het platteland op een geïntegreerde manier waarbij het project inspeelt op meerdere plattelandsfuncties.

Het project bevat voldoende “mainstream” potentieel. Met andere woorden het project kan belangrijke leereffecten en instrumenten voortbrengen die door kunnen vloeien naar het reguliere beleid.

Het is belangrijk te vermelden dat deze lijst van selectiecriteria niet exhaustief is. Ook Vlaanderen en Europa leggen een aantal selectiecriteria op waaraan de projecten moeten voldoen. Deze worden onderverdeeld in de volgende rubrieken:

- ontvankelijkheidscriteria
- cofinancierings- en subsidiabiliteitscriteria
- additionaliteit, innovativiteit, duurzaamheidseffecten en kwaliteit
- gebiedsgerichte samenwerking
- conformiteit met concurrentieregels

(zie ook handleiding bij het aanvraagformulier)

SD 1:
Het verhogen en uitdragen van
de belevingswaarde van het
platteland

SD 2:
Versterken van het economisch
potentieel van het platteland

SD 3:
Complementariteit tussen
platteland en stedelijke kernen
bevorderen

IX

Kruistabel provinciale doelstellingen en Vlaamse maatregelen

Onderstaande tabel legt het verband vast tussen de Limburgse strategie voor plattelandontwikkeling en het Vlaamse PDPO kader. De verschillende operationele doelstellingen worden gelinkt aan de maatregelen zoals geformuleerd in het Vlaamse PDPO. Het gaat hierbij concreet over de maatregelen van as 3, deel B gebiedsgerichte werking:

- Bevordering toeristische activiteiten
- Basisvoorzieningen voor de economie en plattelandsbevolking
- Dorpskernvernieuwing en -ontwikkeling
- Instandhouding en opwaardering van het landelijk erfgoed
- Intermediaire dienstverlening

Er is duidelijk geen één op één relatie tussen de operationele doelstellingen en de Vlaamse PDPO maatregelen.

Verskillende acties die inwerken op dezelfde operationele doelstelling kunnen toch binnen verschillende maatregelen van het Vlaamse PDPO vallen. Men moet dus naar de concrete actie gaan kijken om te weten binnen welke maatregel ze thuis hoort.

	Bevordering toeristische activiteiten	Basisvoorzieningen voor de economie en plattelandsbevolking	Dorpskernvernieuwing en -ontwikkeling	Instandhouding en opwaardering van het landelijk erfgoed	Intermediaire dienstverlening
OD 1.1: Verhogen en versterken van de sociale leefbaarheid van het platteland		X			
OD 1.2: Het bevorderen van een kwalitatieve geconsolideerde natuur- en landschapszorg				X	X
OD 1.3: Ontsluiten van het niet beschermd erfgoed ter bevordering van de streekeigen identiteit	X			X	X
OD 2.1: Het verbreden van de landbouw en verlengen van de landbouwketen van grondstoffen naar bewerkt/verwerkt product					X
OD 2.2: Clustering en bekendmaking van het toeristische aanbod volgens de authenticiteit van de streek	X				
OD 2.3: Stimuleren van het ruraal ondernemerschap		X			X
OD 3.1: Visie ontwikkeling rond de rurale en urbane wisselwerking			X		
OD 3.2: Borgen van de ruimtelijke kwaliteit				X	

X

Toepassingsgebied plattellandsbeleidsplan

Het provinciaal plattellandsbeleidsplan wordt zoals hierboven reeds aangehaald, uitgevoerd op twee sporen, elk met zijn eigen toepassingsgebied.

10.1 Toepassingsgebied projectwerking As 3

Het plattellandsbeleidsplan is van toepassing op het buitengebied van de provincie voor de projectwerking in het kader van As 3. Het plattellandsbeleidsplan is gericht naar projectpromotoren die via lokale initiatieven een bijdrage willen leveren aan de realisatie van de doelstellingen van het provinciale plattellandsbeleidsplan.

De lokale initiatieven worden uitgevoerd in het buitengebied via projecten ingediend via het principe van een open oproep. Zowel de provincie als lokale besturen, verenigingen en middenveldorganisaties kunnen als projectpromotor optreden. De

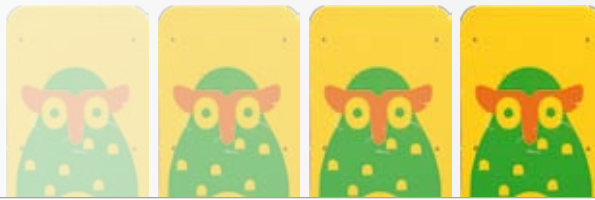
goedgekeurde projecten ontvangen een Europese cofinancieringsamen met een Vlaamse en een provinciale subsidie. De provinciale cofinanciering wordt door de deputatie toegekend op basis van het provinciaal cofinancieringsreglement Plattellandsontwikkeling 2007-2013. Dit reglement vindt u terug op www.limburg.be/europainlimburg/plattellandsontwikkeling of kan u opvragen bij het provinciaal plattellandsloket.

De oproepen tot indiening van projectvoorstellen in het kader van As 3 zijn gericht naar het buitengebied van de provincie, uitgezonderd de afgebakende Leadergebieden, tenzij de projectvoorstellen ten dienste staan van het volledige buitengebied van de provincie. Dit wil zeggen dat deelgemeenten die in een afgebakend en erkend Leadergebied liggen, vanaf 2008 geen projecten kunnen indienen in het kader van de open oproep.

Het buitengebied van de provincie Limburg (= de plattellandsgebieden) omvat het volledige grondgebied van de provincie Limburg, uitgezonderd de stedelijke kernen van de centrumsteden Hasselt en Genk. Grote open-ruimte gehelen van deze steden worden wel toegevoegd aan het buitengebied omwille van de belangrijke plattelland relaties die kenmerkend zijn voor de sterk verstedelijkte regio's in Noordwest-Europa.

De organisaties die in aanmerking komen voor steun voor plattellandsontwikkeling verschillen van maatregel tot maatregel. Ze worden in het Vlaams programma voor Plattellandsontwikkeling als volgt gespecificeerd: lokale besturen, van lokale besturen afhankelijke toeristische en recreatieve verenigingen, publiekrechtelijke rechtspersonen, in het bijzonder publiekrechtelijke rechtspersonen belast met de uitvoering van landinrichtings-, ruilverkavelings- en natuurinrichtingsplannen, organisaties uit de sociaal-economische sector (tewerkstelling, sociale diensten), lokale verenigingen, niet-commerciële organisaties (verenigingen, middenveldorganisaties,...).

De dagelijkse opvolging van de projectwerking gebeurt door het Limburgse plattellandsloket. De besluitvorming inzake provinciale plattellandsprojecten ligt op provinciaal niveau bij het provinciaal managementcomité.

10.2 Toepassingsgebied Leadermethodiek – As 4

Voor de uitvoering van As 4 is het plattelandsbeleidsplan gericht op specifieke gebieden met rurale karakteristieken in het buitengebied en de Leadergebieden uit de vorige programmaperiode.

Het plattelandsbeleidsplan is binnen dit kader gericht op leden van de (potentiële) Plaatselijke Groepen (PG's) die een lokale ontwikkelingsstrategie opstellen in functie van de uitvoering van As 4.

De regio's met rurale karakteristieken waarop de Leadermethodiek toegepast kan worden, werden afgebakend op basis van twee belangrijke rurale criteria, nl. bevolkingsdichtheid ≤ 300 inw/km² en een bebouwingsgraad ≤ 15 %. Rekening houdend met deze twee criteria selecteerde de deputatie voor Limburg twee regio's waar deze methodiek verder kan worden uitgewerkt:

- de rurale deelgemeenten van Noord-Oost Limburg
- de rurale deelgemeenten van Haspengouw/West-Limburg.

In deze twee regio's worden voorbereidingen, waarbij zowel de lokale besturen als andere plattelandsactoren betrokken zijn, getroffen.

Wat de samenstelling van de Plaatselijke Groep betreft moeten de leden:

- de sociaal-economische milieus van het gebied evenwichtig en representatief vertegenwoordigen
- op het niveau van de besluitvorming, ten minste voor de helft (50%) economische en sociale partners en verenigingen zijn
- blijk geven van een vermogen om samen een ontwikkelingsstrategie voor het gebied uit te stippelen en uit te voeren
- door de positie die ze innemen kunnen bijdragen tot de uitvoering van de ontwikkelingsstrategie
- betrokken zijn bij het proces, ook na de goedkeuring van de projecten
- zich actief inzetten voor de realisatie van de ontwikkelingsstrategie, door inbreng van knowhow, actief benaderen van plattelandsactoren, uitwerken van projectideeën,...

De Plaatselijke Groep heeft zelf de verantwoordelijkheid voor zijn eigen werking.

Hieronder wordt verstaan:

- het (financieel en administratief) beheer van de Plaatselijke Groep
- de verwerving van vakkundigheid
- de dynamisering van het gebied.

Hiervoor stelt de Plaatselijke Groep een coördinator aan om het contact met de lokale actoren zo optimaal mogelijk te laten verlopen. De coördinator:

- helpt in het tot stand komen van een gedragen ontwikkelingsvisie
- ondersteunt de werking van de PG inhoudelijke en administratief
- is het permanente aanspreekpunt voor de leden van de PG, verzorgt het secretariaat en staat in voor een accurate verslaggeving
- verzorgt de communicatie naar de inwoners van de streek
- adviseert mensen en organisaties met projectideeën en/of projectvoorstellen
- volgt de Vlaamse en Europese ontwikkelingen m.b.t. het plattelandsbeleid op de voet
- heeft een dynamiseringstaak in het gebied en bij de PG
- zal de kans krijgen de nodige opleidingen te volgen om zich optimaal van zijn taak de kwijten.

Indien de ontwikkelingsstrategie van een Plaatselijke Groep goedgekeurd wordt door het provinciaal managementcomité, ontvangt deze Plaatselijke Groep een Europese cofinanciering samen met een Vlaamse en provinciale subsidie voor de uitvoering van haar ontwikkelingsstrategie. De provinciale cofinanciering wordt ook hier toegekend op basis van het provinciaal cofinancieringsreglement Plattelandsontwikkeling 2007-2013.

De dagelijkse opvolging van de werking van de Plaatselijke Groepen gebeurt door het Limburgse plattelandsloket. De besluitvorming inzake de ontwikkelingsstrategieën ligt op provinciaal niveau bij het provinciaal managementcomité.

11.1 Procedure voor aanvragen in het kader van As 3

De dagelijkse opvolging van de projectwerking in het kader van As 3 gebeurt door het provinciaal plattelandsloket.

Taak van het plattelandsloket

Het plattelandsloket staat in voor de ondersteuning van het provinciaal managementcomité en de technische werkgroep.

Vanuit het provinciaal plattelandsloket wordt vervolgens ook de bijhorende cofinanciering aangevraagd bij de betrokken instanties:

- de deputatie voor de toekenning van de provinciale steun en
- de bevoegde Vlaamse minister (via VLM) voor de goedkeuring van de Vlaamse en Europese cofinanciering.

Het plattelandsloket is eveneens verantwoordelijk voor de dagelijkse opvolging van de projectwerking.

Het plattelandsloket vormt het eerste aanspreekpunt voor de projectindieners.

Taken van het provinciaal managementcomité

Het provinciaal managementcomité lanceert jaarlijks minstens één projectoproep voor de indiening van projecten. De oproep bevat richtlijnen voor het indienen van de projectaanvragen. Deze projecten worden uitgevoerd in het buitengebied en buiten de af te bakenen Leadergebieden tenzij ze ten dienste staan van hele buitengebied van de provincie (cf. toepassingsgebied 10.1).

Na de oproep staat het provinciaal managementcomité in voor de selectie en de inhoudelijke goedkeuring van de projecten. Het comité wordt hierbij geadviseerd door de technische werkgroep en de provinciale kwaliteitskamer (voor infrastructuurprojecten). Voor elk project gaat het provinciaal managementcomité na of er geen dubbele financiering is met middelen uit As 4 (Leader).

In het provinciaal managementcomité zijn de partners in het gebiedsgericht plattelandsbeleid gevat.

Als stemgerechtigde leden zitten in het comité:

- vertegenwoordigers van de Vlaamse regering
- vertegenwoordigers van de provincie
- vertegenwoordigers van de lokale besturen

Als adviserende leden zitten in het comité:

- vertegenwoordigers van het programmasecretariaat (Coördinerende cel Europees Plattelandsbeleid van het Departement voor Landbouw en Visserij)
- vertegenwoordigers van de beheersdienst (Vlaamse Landmaatschappij)
- vertegenwoordigers van het middenveld:
 - RIMO Limburg
 - Toerisme Limburg
 - Landelijke Gilden
 - Sociale partners via SERR
 - Natuurpunt Limburg.

Taak van de beheersdienst

De afdeling Platteland van de Vlaamse Landmaatschappij is als beheersdienst zowel verantwoordelijk voor de voorbereiding van de goedkeuring door de Vlaamse minister van de cofinancieringsaanvragen die via de provincie worden voorgelegd als voor het behandelen van de betalingsdossiers, de controles en de andere in het kader van het protocol met het Vlaams betaalorgaan opgenomen taken.

11.1.1 Praktisch

1. Aanmelding van het project

Kandidaat-projectpromotoren nemen contact op met het plattelandloket voor aanmelding van hun project. Op die manier kan het project(idee) reeds een eerste maal worden getoetst.

2. Projectoproep

De oproepen voor indiening van projecten worden gedaan door het provinciaal managementcomité. Bij de oproep wordt een deadline voor het indienen van de projecten gesteld. Er zal minstens éénmaal per jaar een oproep voor projecten plaatsvinden, afhankelijk van de besteding van de middelen.

3. Indiening van de projecten

Het projectvoorstel wordt aan de hand van het aanvraagformulier (te vinden op www.limburg.be/europainlimburg/pdpo of aan te vragen bij het plattelandloket) voorgesteld. Voor het invullen van het aanvraagformulier wordt best gebruik gemaakt van de handleiding.

Het aanvraagformulier met alle vereiste bijlagen wordt in twee correct ondertekende exemplaren + een digitale versie verzonden naar het plattelandloket.

4. Selectie van de projecten

De ingezonden projectvoorstellen worden op basis van het aanvraagformulier en de bijlagen door het plattelandloket getoetst op ontvankelijkheid (zie ook handleiding bij het invullen van het aanvraagformulier). De ontvankelijke dossiers worden vervolgens aan de leden van de technische werkgroep verzonden. De selectie van de projecten gebeurt door het toetsen van de projectvoorstellen aan een aantal criteria.

In eerste instantie moeten de projecten beantwoorden aan de selectiecriteria opgenomen in het plattelandbeleidsplan, vervolgens worden de projecten ook getoetst aan de selectiecriteria opgenomen in de handleiding voor het invullen van het aanvraagformulier.

Infrastructuurprojecten worden bovendien gescreend door de provinciale kwaliteitskamer. De kwaliteitskamer is een groep van experts binnen de sectoren van de architectuur, de ruimtelijke inrichting en het cultureel erfgoed die het ontwerp beoordelen en adviseren wat betreft de beeldkwaliteit, de goede ruimtelijke inpasbaarheid, de vormgeving, de bescherming van erfgoedwaarden en het cultureel patrimonium. Zij adviseren in eerste instantie de projectindieners.

De technische werkgroep formuleert vervolgens op basis van het ingezonden aanvraagdossier een advies aan het provinciaal managementcomité. Ook het advies van de kwaliteitskamer wordt door het provinciaal managementcomité meegenomen in de beoordeling van de projecten.

De deputatie besluit over de aanvragen voor provinciale cofinanciering op basis van het provinciaal cofinancieringsreglement 2007 - 2013.

In zijn vergadering zal het provinciaal managementcomité vervolgens de projecten bespreken en inhoudelijk goedkeuren.

Wat betreft de Europese en de Vlaamse cofinanciering zal de beheersdienst de door het provinciaal managementcomité geselecteerde projecten voorleggen aan de Vlaamse minister voor plattelandontwikkeling.

De projectpromotor wordt door het provinciaal managementcomité op de hoogte gehouden van het verloop van de procedure.

11.2 Procedure voor aanvragen in het kader van As 4

De oproep tot indiening van ontwikkelingsstrategieën wordt georganiseerd op provinciaal niveau en gebeurt door het provinciaal managementcomité. Deze oproep is slechts éénmalig bij opstart van het programma.

Het Vlaamse Programma voor Plattelandsontwikkeling bepaalt dat de leden van de Plaatselijke Groep samen een ontwikkelingsstrategie uitwerken. Zij zijn tevens verantwoordelijk voor de uitvoering van de ontwikkelingsstrategie. Ook actoren die niet rechtstreeks lid zijn van de Plaatselijke Groep kunnen projectvoorstellen ter uitvoering van de strategie indienen.

Per provincie kunnen er maximaal twee ontwikkelingsstrategieën worden goedgekeurd. De ontwikkelingsstrategieën zijn bepalend voor het te voeren beleid en de concrete initiatieven.

Het provinciaal managementcomité maakt een voorstel van selectie van de PG's die een werking in de provincie zullen hebben. Middels de selectie van een PG wordt de lokale ontwikkelingsstrategie van de PG goedgekeurd, wordt een budget toegekend waarin zowel een Europese, Vlaamse als provinciale cofinanciering begrepen zijn en wordt de gebiedsafbakening vastgelegd.

De selectie van het werkingsgebied van de Plaatselijke Groepen gebeurt op basis van de criteria opgenomen in het Programma voor Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013 en in punt 10.2 (toepassingsgebied Leadermethodiek As 4) van dit plattelandsbeleidsplan.

De lokale ontwikkelingsstrategie wordt getoetst op de doelstellingen van dit plattelandsbeleidsplan en de maatregelen uit As 3 en As 4 van het Programma voor Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013. In het kader van de provinciale cofinanciering wordt getoetst of de ontwikkelingsstrategie past binnen de provinciale beleidslijnen.

De door het provinciaal managementcomité voorgestelde lokale ontwikkelingsstrategieën worden aan de deputatie voorgelegd voor toekenning van de provinciale steun en aan de afdeling Platteland van de Vlaamse Landmaatschappij voor de goedkeuring van de Vlaamse en de Europese cofinanciering door de Vlaamse minister bevoegd voor plattelandsbeleid.

11.2.1 Praktisch

Het provinciaal managementcomité doet een oproep tot indiening van ontwikkelingsstrategieën (bij de aanvang van de programmaperiode 2007-2013) en stelt een deadline voor indiening vast.

De voorstellen doorlopen dezelfde procedure als de projecten van de open oproep:

- indienen bij het plattelandsloket
- advies door de technische werkgroep
- selectie en inhoudelijke goedkeuring van twee gebieden, lokale ontwikkelingsstrategieën en Plaatselijke Groepen door het provinciaal managementcomité
- beslissing provinciale cofinanciering door de deputatie
- beslissing Vlaamse en Europese cofinanciering door de Vlaamse minister bevoegd voor plattelandsbeleid.

De lokale ontwikkelingsstrategieën worden ten laatste zes maanden na het lanceren van de oproep ingediend bij het plattelandsloket.

Voor de opmaak van een ontwikkelingsstrategie door de Plaatselijke Groep werd er door de Vlaamse Landmaatschappij, beheersdienst voor As 4, een handleiding opgemaakt. Deze handleiding kan u vinden op www.limburg.be/europainlimburg/pdpo of opvragen bij het plattelandsloket.

Na de goedkeuring

12.1 Na de goedkeuring van uw project in het kader van As 3

Projecten moeten ten laatste drie maanden na goedkeuring van het project worden opgestart.

1. Algemeen

De projectindieners voert een aparte projectboekhouding en administratie conform de reglementering vastgelegd in de Europese Verordening 1698/2005 en de richtlijnen van de Vlaamse Overheid, de Vlaamse Landmaatschappij en het Departement voor Landbouw en Visserij.

De projectindieners verstrekt op verzoek van het plattelandsloket of de beheersdienst alle inlichtingen met betrekking tot het project.

De projectindieners treft, zowel tijdens als na de afloop van het project, de nodige schikkingen om controle en toezicht op de uitvoering van het project mogelijk te maken. Hierbij wordt vrije toegang verleend tot de lokalen waar het project plaatsvindt en tot alle boekhoudkundige bewijsstukken en documenten in verband met het project, en dit zowel voor EU-ambtenaren als voor de bevoegde ambtenaren van de Vlaamse Overheid, als voor de bevoegde secretariaatsmedewerkers.

De projectindieners verleent zijn medewerking aan evaluatieonderzoeken op eenvoudige vraag van het plattelandsloket, de beheersdienst (VLM) of de Vlaamse Overheid.

2. Rapportageverplichting

De projectverantwoordelijke is verplicht om tweemaal per jaar en bij de beëindiging van het project een declaratiedossier op te maken met een financiële en inhoudelijke rapportage over de voortgang van het project en de reeds bereikte resultaten. Dit declaratiedossier moet verstuurd worden naar het plattelandsloket en naar de beheersdienst, nl. de Vlaamse Landmaatschappij.

Het plattelandsloket van de provincie en de beheersdienst VLM kunnen op ieder moment tussentijdse rapportages vragen.

3. Promotie en publiciteit:

Voorlichtings- en publiciteitsmaatregelen gericht op het grote publiek door de projectpromotor:

- bij een totale projectkost van meer dan 50.000 euro brengt de begunstigde een informatieplaquette aan
- bij infrastructuurvoorzieningen van meer dan 500.000 euro, wordt een informatiebord opgericht.

Op de informatieborden en informatieplaquettes komt een beschrijving van het project / de concrete actie, de Europese vlag en de volgende tekst om de rol van de gemeenschap uit te leggen: "Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland". Deze laatste elementen beslaan ten minste 25% van het oppervlak van het informatiebord of de informatieplaquette. Ook het Vlaams logo en het logo van de provincie wordt aangebracht.

Algemeen:

- Op de titelpagina van publicaties (zoals brochures, folders en nieuwsbrieven) en op aanplakbiljetten over maatregelen en acties die worden medegefinancierd door het ELFPO, moet de deelneming door de Gemeenschap duidelijk zijn vermeld en moet het Europees, het Vlaams en het provinciaal logo zijn aangebracht. Publicaties moeten verwijzingen bevatten naar de instantie die verantwoordelijk is voor de informatie-inhoud, en naar de beheersautoriteit die is aangewezen voor de uitvoering van het betrokken programma.
- Voor informatie die beschikbaar wordt gesteld met elektronische middelen (websites, databases voor potentiële begunstigden) of in de vorm van audiovisueel materiaal, is het voorgaande ook van toepassing. Bij de opstelling van het communicatieplan moet terdege aandacht worden geschonken aan nieuwe technologieën die een snelle en doelmatige verspreiding van informatie mogelijk maken en een dialoog met het grote publiek vergemakkelijken.

Websites over het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) moeten:

- ten minste op de thuispagina melding maken van de bijdrage van het ELFPO
- een hyperlink naar de website over het ELFPO van de Commissie bevatten: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_nl.htm.

12.2 Na de goedkeuring van de ontwikkelingsstrategie in het kader van As 4

Enmaal de ontwikkelingsstrategie is goedgekeurd staat de Plaatselijke Groep in voor de uitvoering ervan, d.w.z. dat de partners binnen de Plaatselijke Groep zelf instaan voor de selectie en goedkeuring van de acties en de bijhorende cofinanciering in hun gebied. Zij staan eveneens in voor de opvolging van projecten, de uitvoering van controles, de behandeling van de betalingsdossiers en de aanvraag tot betaling van de cofinanciering.

De Plaatselijke Groep kan tijdens de selectieprocedure van de projecten, indien zij dit wenst, beroep doen op de technische werkgroep of de kwaliteitskamer van de provincie voor technisch advies aan de projectindieners en de Plaatselijke Groep.

Voor elk project in het kader van Leader gaat het provinciaal managementcomité na of er geen dubbele financiering is met middelen uit As 3. Deze controle gebeurt door een gedetailleerde rapportering van de ingediende en goedgekeurde projecten bij de Plaatselijke Groep aan het provinciaal managementcomité.

13.1 AS 3

De steun voor plattelandsontwikkeling gebeurt altijd volgens het principe van cofinanciering. Dit wil zeggen dat slechts een gedeelte van het project wordt gefinancierd.

De projectfinanciering bestaat uit:

- overheidssteun
- inbreng van de projectindieners.

De projectindieners kan maximaal per project 65 % overheidssteun ontvangen en moet bijgevolg voorzien in minimaal 35 % eigen inbreng. Hij kan daarvoor andere niet-Europese subsidiekanalen aanspreken.

Het project wordt echter niet 100 % gesubsidieerd: de promotor draagt minimum 15% zelf bij aan het project. (Dit is de eigen bijdrage van de hoofdpromotor zonder die van de partners of andere cofinanciering)

De overheidssteun komt voor 30% uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO), de overige 70% wordt door de Vlaamse overheid en de provincie Limburg ingebracht.

13.2 AS 4 – Leader

De opmaak van de ontwikkelingsstrategie wordt voor 100% gesubsidieerd. Deze éénmalige kost van max. 12 500 euro wordt terugbetaald na selectie en goedkeuring van de Plaatselijke Groep.

Maximaal 20% van het voorziene budget van de Plaatselijke Groep mag worden besteed aan werking. De werkingskosten worden voor 100% gesubsidieerd. Minimaal 10% van dit budget moet besteed worden aan opleiding, verwerven van vakkundigheid en dynamisering.

Voor de projectindieners bij de Plaatselijke Groep geldt eveneens dat maximaal 65% overheidssteun verkregen kan worden en er moet bijgevolg nog zelf voorzien worden in maximaal 35% van de projectkost.

Voor samenwerkingsprojecten van de Plaatselijke Groep met andere plattelandsregio's binnen en buiten de EU is een vast budget van 125 000 euro per Plaatselijke Groep voorzien voor de ganse periode.

Nuttige documenten

Provinciaal cofinancieringsreglement PDPO 2007-2013

Aanvraagformulier voor cofinanciering van projecten in het kader van het PDPO 2007-2013, As 3

Handleiding om het aanvraagformulier in te vullen – PDPO 2007-2013 – As 3

Het programma voor Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013

Handleiding voor het schrijven van een ontwikkelingsstrategie in het kader van PDPO 2007-2013, As 4

Al deze documenten en formulieren vindt u terug op de website www.limburg.be/europainlimburg/pdpo of kan u aanvragen bij het plattelandsloket (coördinaten hieronder).

Inhoud

I. Voorwoord	3
II. Situering van het Limburgse plattlandsbeleidsplan	5
III. Beleidskader	7
IV. Hoe kwam dit plan tot stand?	9
V. Situering van het Limburgse platteland	13
VI. Missie en visie voor het Limburgse platteland	19
VII. Strategische en operationele doelstellingen	23
VIII. Operationalisering van de strategie	31
IX. Kruistabel provinciale doelstellingen en Vlaamse maatregelen	37
X. Toepassingsgebied plattlandsbeleidsplan	39
XI. Procedure voor aanvragen in het kader van PDPO 2007 - 2013	41
XII. Na de goedkeuring	45
XIII. Financiering	47
XIV. Nuttige documenten	49

Contactgegevens

1.1 Provinciaal plattelandsloket

Ann Janssen
Plattelandsloket provincie Limburg
Universiteitslaan 1
3500 Hasselt
tel. 011 23 74 45
fax 011 23 74 10
e-mail: pdpo@limburg.be
website: www.limburg.be/europainlimburg/pdpo

1.2 Beheersdienst AS 3

Nadine Vantomme
Beheersdienst AS 3
Afdeling Platteland, VLM
Gulden-Vlieslaan 72, 1060 Brussel
tel: 02/543 69 67
e-mail: nadine.vantomme@vlm.be
website: www.plattelandonline.be

1.3 Beheersdienst AS 4

Maarten Lenaerts
Beheersdienst Leader
Afdeling Platteland, VLM
Gulden-Vlieslaan 72, 1060 Brussel
tel: 02/543 76 22
e-mail: maarten.lenaerts@vlm.be
website: www.plattelandonline.be

Colofon

Uitgave:

De deputatie: Steve Stevaert, gouverneur-voorzitter; Marc Vandeput, Sylvain Sleypen, Gilbert Van Baelen, Frank Smeets, Hilde Claes, Erika Thijs, gedeputeerden en Marc Martens, provinciegriffier

Plattelandsloket provincie Limburg, 4de directie
Universiteitslaan 1, 3500 Hasselt, tel. 23 74 45
e-mail: pdpo@limburg.be

Wettelijk depotnummer: D/2007/5857/80

Verantwoordelijke uitgever

Vera Boesmans, directeur
4de directie, provincie Limburg

Eindredactie

Ann Janssen
Plattelandsloket provincie Limburg

Fotografie:

Jan Bellen, Eddy Daniëls
Robin Reynders, Grafische Producties
dienst Informatie en Onthaal, provincie Limburg

Vormgeving en beeldbewerking:

Jan Beulen, Grafische Producties
dienst Informatie en Onthaal, provincie Limburg

